Súd:	Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka:	9C/60/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7623204330
Dátum vydania rozhodnutia:	19. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Stanislava Semanová
ECLI:	ECLI:SK:OSSN:2024:7623204330.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudkyňa JUDr. Stanislava Semanová, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXX, právne zastúpenej JUDr. Viliamom Valcerom, advokátom so sídlom Timonova 13, Košice proti žalovaným: 1) E. F., nar. XX.XX.XXXX trvale bytom G. XXX, 2) H. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX, X) E. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX, 4) E. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX, právne zastúpeným JUDr. Vladimírou Houdek Běhalovou, advokátkou so sídlom Strojárenská 11C, Košice, o náhradu škody na zdraví a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Konanie čiastočne v časti zaplatenia základnej náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 500,- Eur z a s t a v u j e .

II. Žalovaní v 1., 2., 3. a 4. rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni základnú náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 4.326,- Eur, spolu s úrokmi z omeškania zo sumy 4.826,- Eur vo výške 5 % ročne od 20.08.2023 do 15.10.2023, zo sumy 4.326,- Eur vo výške 5 % ročne od 16.10.2023 do zaplatenia, všetko v lehote do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalovaní v 1., 2., 3. a 4. rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni zvýšenie základnej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 226,- Eur, v lehote do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalovaní v 1., 2., 3. a 4. rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 500,- Eur, v lehote do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

V. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a .

VI. Žalobkyňa m á proti žalovaným v 1., 2., 3. a 4. rade, v časti nároku na základnú náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

VII. Žalobkyňa m á proti žalovaným v 1., 2., 3. a 4. rade, v časti nároku na zvýšenie základnej náhrada za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu z priznanej výšky nároku, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

VIII. Žalobkyňa m á proti žalovaným v 1., 2., 3. a 4. rade, v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu z priznanej výšky nároku, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou podanou dňa 21.08.2023 sa žalobkyňa domáha od žalovaných zaplatenia základnej náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 4.826,- Eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne od 19.05.2023 do zaplatenia, zvýšenia základnej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 1.133,- Eur a zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 2.300,- Eur.

2. V žalobe uviedla, že ku škode na zdraví došlo dňa 21.05.2021 na komunikácii pred rodinným domom č. XXX v obci G. tak, že žalovaný 4) po príchode domov nedostatočne uzavrel a neuzamkol vstupnú vchodovú bránu do dvora rodinného domu, ktorá ostala pootvorená a cez ktorú vybehli psy bez náhubkov na ulicu, kde ju bezdôvodne napadli a pohrýzli do nôh a ramena a v útoku pokračovali aj potom, čo spadla na zem. Držiteľom psov bol žalovaný 1), dohľad nad psami 21.05.2021 mali vykonávať žalovaný 4) a žalovaná 3). Dohľad nad žalovaným 4) mali vykonávať jeho rodičia a jeho stará mama. Predmetné psy už v minulosti napadli aj iné osoby. Pokiaľ by neboli menovanými osobami porušené ich povinnosti a dohľad nad psami a nad maloletým by boli vykonávané riadne, ku vzniku škody by nedošlo. Znalcom bol vypracovaný posudok o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia, ktoré utrpela 21.05.2021. Domáha sa aj zvýšenia základnej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50 %. Dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajú v tom, že po útoku psov ležala na zemi až do príchodu sanitky. Bola hospitalizovaná, po prepustení z nemocnice ju vozili na vozíku a minimálne štyri týždne bola odkázaná na pomoc rodinných príslušníkov pri chôdzi, toalete, obliekaní a ďalších činnostiach. Aj neskôr bola obmedzená v pohybe, ťažko sa jej chodilo, nemohla nič dvíhať ani robiť, pohybovala sa len pomocou barlí, musela oddychovať a ležať, jej pohyb bol iba minimálny. Hryzne rany ju boleli, brala silné antibiotiká, injekcie a lieky na spanie. Musela dodržiavať kľudový režim, bola obmedzená v chôdzi, nemohla dlhšie stáť, nohu musela vykladať do zvýšenej polohy, nemohla jazdiť na bicykli, šoférovať, musela sa vyhýbať športovým aktivitám a slnečnému žiareniu a znečistenému prostrediu. Hryzne rany spôsobené psami sú špecifické v porovnaní s inými poraneniami, hrozil jej compartment syndróm. Bolesti a obmedzenia pohybu stále trvajú. Pred útokom sa naplno venovala práci, rodine, svojim záľubám a známym. Pred útokom obe jej dcéry spolu s manželmi začali stavať rodinné domy, teraz im nemôže pomáhať a podporovať ich. K jej záľubám pred útokom patrila starostlivosť o záhradu, pričom po útoku sa tejto záľube nemôže venovať tak ako predtým. Lekár konštatoval trvalé následky v podobe viditeľných viacpočetných jaziev na ľavom predkolení, ľavom stehne a pravom ramene. Ide o jazvy s poruchou pigmentácie, defekty s deformáciami a poruchami senzitívnej citlivosti. Spoločenské uplatnenie žalovanej je aj vzhľadom na to obmedzené. V dôsledku útoku sa u nej začali prejavovať aj ďalšie zdravotné problémy a komplikácie a to bolesti a pálenie v oblasti rán po pohryzení. Nemôže nosiť priliehavé oblečenie. Zvýraznili sa ťažkosti pri dlhšom státí a chôdzi. Rovnakým útokom psov 21.05.2021 došlo aj k zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobkyne. Ujma, ktorú utrpela sa nepremietla len do jej telesnej integrity a majetkovej sféry, ale aj do inej než majetkovej sféry žalobkyne. Psy útočili na jej hlavu. V prípade, ak by útok psov neprerušili okoloidúci, psy by v útoku pokračovali a následky útoku by boli pre ňu fatálne. Intenzita a vplyv útoku psov nielen na telesnú stránku, ale aj na jej psychiku bola taká silná, že jeho dôsledky stále trvajú. Od 21.05.2021 má psychické problémy. Spomienky na útok sa jej pravidelné vracajú, budí sa zo spánku. Fyzické aj psychické problémy sa premietajú nielen do jej pracovného života, ale aj do jej rodinných vzťahov a vzťahov s priateľmi. Traumatizujúci zážitok na jej psychiku bol umocnený aj ohlasom na predmetnú udalosť v médiách. Žalovaných vyzvala na uzatvorenie dohody. Žalovaná 2) vyjadrila ochotu sumu uvedenú vo výzve zaplatiť, pričom požiadala o splátkový kalendár. Podpísanú dohodu žalovaní jej však nedoručili. Z komunikácie so žalovanou 2) vyplýva, že žalovaní ňou uplatnené nároky, vrátane mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhrady trov nespochybňujú. K uzatvoreniu dohody nedošlo ani po jednaní s právnou zástupkyňou žalovaných.

3. Žalovaní vo vyjadrení k žalobe potvrdili, že dňa 21.05.2021 vybehli psy z oploteného dvora rodinného domu v obci G. I. XXX a napadli a pohrýzli žalobkyňu. Ku škode došlo tak, že maloletý žalovaný 4) sa ponáhľal zo školy domov, lebo veľmi potreboval na záchod. Odomkol si bránku, ale zrejme ju dobre nezavrel, iba pribuchol. Jeden pes ju ňufákom otvoril, oba psy opustili oplotený dvor rodinného domu a na ulici napadli žalobkyňu, ktorá roznášala poštu. V rodinnom dome sa v tom čase nachádzala žalovaná 3). Žalovaní 1) a 2) doma neboli, boli v práci. Nesúhlasia s tým, že škodu spôsobili všetci žalovaní, a preto za ňu majú zodpovedať spoločne a nerozdielne, ku škode nedošlo ich súbežnou

činnosťou. Žalovaný 1) ako držiteľ psov si splnil všetky povinnosti, urobil opatrenia na zabránenie úniku psov, ku škode nedošlo pri vodení psov. Konanie žalovaného 4) bolo nepredvídateľné. So zvýšením náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia nesúhlasia. Posúdenie, či v konkrétnej veci je potrebné zvýšenie závisí od stupňa a rozsahu obmedzenia alebo straty predpokladov pre uplatnenie poškodeného v živote a v spoločnosti. Pred ujmou vykonávala žalobkyňu prácu poštárky a vykonáva ju aj teraz. Skutočnosti, ktoré žalobkyňa uvádza ako dôvody, pre ktoré by malo dôjsť k zvýšeniu základnej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, vzal lekár do úvahy pri vypracovaní znaleckého posudku č. 37/2020. Prípad žalobkyne nemožno považovať za prípad hodný osobitného zreteľa. Nesúhlasia ani s priznaním náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú odôvodňuje žalobkyňa psychickou traumou, ktorú utrpela. S psychickou traumou uvažoval aj znalec pri vypracovaní posudku o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia. Pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú stanovené dve kritéria, z ktorých súd musí vychádzať - závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby. Žalobkyňa vykonáva doručovanie poštových zásielok do domácností v obci G., teda aj do domácnosti žalovaných a sama sa tak po práceneschopnosti rozhodla. Preto nedošlo k takému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobkyne, ktorý by odôvodňoval priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalovaná v 2) sa žalobkyni za všetkých žalovaných ospravedlnila a ponúkla žalobkyni pomoc. K uzatvoreniu dohody o urovnaní nedošlo, lebo nárok v časti zvýšenia základnej náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch považujú za nedôvodný. Finančná situácia žalovaných je nepriaznivá. Žalovaný 4) navštevuje základnú školu. Žalovaná 2) je na rodičovskej dovolenke s maloletou dcérou. Žalovaná 3) je starobná dôchodkyňa. Zamestnaný bol iba žalovaný 1) s mesačným príjmom okolo 1.000,- Eur netto, od 01.09.2023 je nezamestnaný. Žalobkyni navrhli uzavrieť mimosúdnu dohodu tak, že sumu 5.326,- Eur ako náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia uhradia v 500,-eurových mesačných splátkach počnúc 08/2023. Vzhľadom na ich finančnú situáciu vyššiu sumu uhradiť mesačne nemohli a v súčasnosti je to ešte ťažšie. Nedisponujú žiadnymi úsporami.

4. V replike žalobkyňa uviedla, že pokiaľ by žalovaný 4) po príchode domov riadne uzavrel a uzamkol vstupnú vchodovú bránu do dvora, k škode na zdraví žalobkyne by nedošlo. Príčinná súvislosť medzi konaním – opomenutím žalovaného 4) a škodlivým následkom je teda zrejmá. Pohnútky pre ktoré žalovaný 4) bránku riadne neuzavrel a neuzamkol sú z hľadiska skúmania príčinnej súvislosti, ako aj z hľadiska ďalších podmienok pre vyvodenie zodpovednosti za škodu irelevantné. Žalovaní porušili prinajmenšom všeobecnú prevenčnú povinnosť počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám. Odhliadnuc od porušenia tejto povinnosti, žalovaní porušili aj ďalšie povinnosti vyplývajúce z osobitných právnych predpisov upravujúcich držanie psov. Nie je sporné, že ako majiteľ psov bol evidovaný žalovaní 1). Pes je z hľadiska práva hnuteľnou vecou, pričom vzhľadom na dátumy narodenia oboch psov predpokladá, že tieto nadobudli žalovaní 1) a 2) počas trvania ich manželstva a teda patrili do ich bezpodielového spoluvlastníctva. V čase, keď došlo k útoku, dohľad nad psami vykonávala žalovaná 3), ktorá sa v rodinnom dome nachádzala. Prinajmenšom žalovaní držitelia porušili okrem iného aj povinnosť, že nezabezpečili opatrenia na zabránenie úniku zvierat, ktoré ju napadli. Povinnosti o držaní psov sa nevzťahujú iba na osoby, ktoré vedú psov na vôdzke. Práve preto zákon vymedzuje ako zodpovedných za psa nielen osoby, ktoré psa vedú, ale aj osoby, ktoré nad ním vykonávajú dohľad a aj držiteľov psa. Žalovaní 1) a 2) ako držitelia psov, žalovaní 3) a 4) ako osoby, ktoré prinajmenšom mali vykonávať nad predmetnými psami dohľad nepredišli tomu, aby psy nezaútočili a nezabránili vzniku škôd na jej zdraví. Vychádzajúc z toho, že sa jednalo o nebezpečné psy resp. psy s predchádzajúcimi prejavmi agresivity, držitelia psov mohli ich vedenie zveriť iba osobám, ktoré sú plne spôsobilé na právne úkony a na verejnom priestranstve mali mať tieto psy nasadené náhubky a o to prísnejšie opatrenia na zabránenie úniku psov a na zabránenie vzniku škôd mali žalovaní prijať. Prinajmenšom žalovaná 3) a žalovaný 4) dohľad nad psami zanedbali a nevedeli kde sa psy nachádzajú a čo robia, vôbec nevideli ako psy vybehli z domu a napadli ju, psov odháňali náhodní okoloidúci a žalovaná 3) a žalovaný 4) z domu vyšli až potom ako počuli krik. Vlastníkom domu s. č. XXX a pozemku parc. č. 467 v obci G. je od 05.03.2015 žalovaný 1), ktorý porušil aj povinnosti, že chovné zariadenie a jeho jednotlivé časti neboli naprojektované a skonštruované tak, že by nezabránili úniku zvierat a vonkajší výbeh nebol vhodne zabezpečený proti úniku zvierat. Zamknutie bránky nie je možné považovať za dostatočné opatrenie na zabránenie úniku psov, keď maloletý žalovaný 4) mal od nej kľúče a mohol ju odomknúť. Psy nemali na dvore voliéru, koterec, ani búdu. Obrana, že psy boli držané v rodinnom dome a púšťané von iba v nevyhnutných prípadoch neobstojí, keď žalovaná 3) vypovedala, že dvere na rodinnom dome boli otvorené a psy mohli voľne chodiť von a dnu. Nemožno súhlasiť s tým, že žalovaní držitelia psov nemohli predvídať, že ich syn žalovaný 4) nezavrie bránku, v dôsledku čoho psy opustia dvor. Práve naopak,

žalovaní 1), 2) aj 3) nielenže mohli, ale aj mali takúto situáciu predvídať a zabezpečiť opatrenia na zabránenie úniku psov. Žalovaní 1), 2) a 3) vedeli, že žalovaný 4) je maloletý a nemá plnú spôsobilosť na právne úkony. Mohli a mali vedieť, že nie je schopný ovládať psov v každej situácii a ako maloletý ani nie je oprávnený viesť nebezpečných psov. Vedeli, že žalovaný 4) je školou povinný, a žalovaná 3) mohla a mala aspoň v dostatočnom predstihu pred predpokladaným príchodom žalovaného 4) zo školy uzamknúť psy v rodinnom dome, aby zabránila ich úniku z rodinného domu a následne ich úniku z dvora. Pokiaľ žalovaní tvrdia, že neuzamknutú zle zavretú bránku ňufákom otvoril jeden zo psov, ani táto skutočnosť žalovaných nezbavuje ich zodpovednosti za spôsobenú škodu, keď túto schopnosť, jedného či oboch zo psov, žalovaní mohli a mali predvídať. Zavinenie všetkých štyroch žalovaných prinajmenšom vo forme nedbanlivosti je dané. Právnu povinnosť porušil každý zo štyroch žalovaných. Ak by aj vznik škody bol v príčinnej súvislosti iba s opomenutím žalovaného 4) je zrejmé, že za škodu s ním spoločne a nerozdielne zodpovedajú aj žalovaní 1), 2) a 3) a to ako jeho rodičia a ako jeho stará matka. Žalovaní nerozporujú dôvod a výšku časti žalobou uplatneného nároku základnej náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Úhradami zo 16.08.2023 a 16.10.2023 uznali dlh prinajmenšom v tejto časti. Po pohryzení psami u nej celoročne pretrváva „štípanie v rane, akoby vo vnútri“ na vonkajšej strane predkolenia. V lete je tento problém intenzívnejší. Bolesti dolných končatín u nej pretrvávajú hlavne keď chodí a keď dlho sedí. Dolné končatiny jej tŕpnu, tŕpnu jej aj predlaktia. Bola jej diagnostikovaná Ateroskleróza končatinových tepien s postihnutím panvy a dolných končatín s ischemickou bolesťou po záťaži a žilová insufiencia. Okrem infarktu myokardu v lete 2022 opätovne skolabovala na liečení 16.08.2023 a bola prijatá na urgentný príjem. Skutočnosť, že stále pracuje, aj keď s veľkým vypätím síl, neznamená, že následky útoku na jej spoločenské uplatnenie pominuli. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch odôvodňuje, nielen, ale aj psychickou traumou. Žiadna psychická trauma nebola, ani nemohla byť predmetom znaleckého posudku č. 37/2020. Dôvody, pre ktoré aj naďalej pracuje sú, že v domácom prostredí a bez práce by sa jej psychické problémy iba prehlbovali. Psy sa nachádzajú nielen v pracovnom prostredí žalobkyne, ale aj v okolí jej domácnosti a preto opätovnému návratu traumatizujúcich myšlienok sa žalobkyňa nemôže objektívne vyhnúť. Aj na odporúčanie psychiatra, podľa ktorého musí traumatizujúcim spomienkam čeliť a nepomôže jej sa im vyhýbať, naďalej pracuje na pošte ako doručovateľka a nepožiadal o preloženie ani o skončenie pracovného pomeru. Je tiež nepochybné, že nebyť zásahu náhodných okoloidúcich, by už nebola medzi živými. Aj táto skutočnosť odôvodňuje priznanie nároku aj na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalovaní prostredníctvom žalovanej 2) súhlasili s úhradou všetkých nárokov uvedených vo výzve (t.j. nielen základnej náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ale aj s úhradou mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 50 % a aj s náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch, žiadali iba o možnosť uhradiť dlh v splátkach. S tým súhlasila a zaslala žalovaným návrh Dohody o urovnaní. Voči mimoriadnemu zvýšeniu náhrady, ani voči náhrade nemajetkovej ujmy žalovaní nenamietali.

5. V duplike žalovaní zotrvali na tom, že neporušili ustanovenie zákona, ktorý sa týka vodenia psov, keďže k napadnutiu žalobkyne psami nedošlo pri vodení psov žalovaným v 4). Preto je argument žalobkyne, že žalovaní 1), 2) a 3) mohli a mali vedieť, že žalovaný 4) nie je schopný ovládať psov v každej situácii a ako maloletý ani nie je oprávnený viesť nebezpečných psov, irelevantný a neobstojí. Taktiež neporušili povinnosť podľa zákona o veterinárnej starostlivosti. Vlastníkom psov Sally a Áres bol žalovaný 1), ktorý urobil opatrenia na zabránenie úniku psov. Chovný priestor psov bol dostatočne zabezpečený, pozemok bol riadne oplotený. Žalovaný 1) inštruoval ostatné s ním žijúce osoby, aby psy boli v dome a z domu na pozemok vychádzali iba za účelom venčenia a v nevyhnutných prípadoch. Bránička sa zatvárala, na bráničke bol nápis „Pozor zlý pes“. Sally a Áres neboli nebezpečné psy, J. K. neuhryzli, L. M. napriek tabuľke „Pozor zlý pes“ vošiel do dvora. Žalovaní 1) a 2) nemali vedomosť, že ho Sally pohrýzla, resp. poranila a že mal niekde na tele viditeľné stopy po pohryzení. Pokiaľ ide o porušenie prevenčnej povinnosti, poukazujú na to, že je absurdné požadovať od žalovanej 3), aby v čase očakávaného príchodu žalovaného 4) psov zamkla v dome a čakala žalovaného 4) pri bránke a bránku po ňom zamkla, resp. skontrolovala, či ju zamkol. Psy chodili von z domu za účelom venčenia a hry. Žalovaní 1) a 2) nechápu, akým spôsobom mohli oni dvaja škode zabrániť, ak v čase útoku psov na žalobkyňu boli v práci. Ďalšia argumentácia žalobkyne, že žalovaní 1), 2) a 3) v čase útoku vykonávali, resp. mali vykonávať dohľad nad žalovaným 4) je nesprávna.
Taktiež nie je povinnosťou držiteľa psa zabezpečiť psovi voliéru, koterec, alebo búdu. Skutočnosť, že k úniku psov, ktoré napadli žalobkyňu došlo, neznamená, že žalovaný 1) ako vlastník psov nevykonal dostatočné opatrenia na zabránenie úniku týchto zvierat. Nebolo možné opatreniami zabrániť tomu, že žalovaný 4) neuzavrie dobre bránku, jeden zo psov si ju otvorí ňufákom a psy sa dostanú na ulicu. Psy sa

nedostali na ulicu kvôli nedostatočným opatreniam na zabránenie úniku, ale kvôli tomu, že žalovaný 4) nezatvoril dobre bránku. V súvislosti so zvýšením základnej sadzby náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia žalovaní poukázali na to, že ide o postup výnimočný, dôvodmi hodnými osobitného zreteľa môžu byť zmarenie alebo podstatné sťaženie dosiahnutia celoživotného cieľa alebo snaženia alebo podstatné obmedzenie uspokojovania životných potrieb. Žalobkyňa pracuje naďalej na mieste, na ktorom pracovala, šoféruje motorové vozidlo a jej uplatnenie v živote a v spoločnosti je rovnaké ako pred útokom psov. Žalobkyňa nepreukázala súvis medzi infarktom myokardu a pohryzením psami, rovnako ako nebol preukázaný súvis medzi uhryzením psami a tŕpnutím dolných končatín, aterosklerózou končatinových tepien s postihnutím panvy a dolných končatín s ischemickou bolesťou po záťaži a žilovou insufienciou. Ani kolaps žalobkyne po podaní plynovej injekcie neodôvodňuje navýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a už vôbec tam nemožno nájsť súvis medzi pohryzením žalobkyne psami dňa 21.05.2021 a kolapsom žalobkyne. Lekársky posudok na určenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia bol vypracovaný v júli 2021, zdravotný stav žalobkyne už bol podľa znalca ustálený a z tohto posudku treba aj vychádzať. K náhrade nemajetkovej ujmy uviedla, že Príloha č. 1 k Zákonu č. 437/2004 Z. z. obsahuje aj duševné poruchy. Takýmito vážnymi poruchami však žalobkyňa netrpela ani netrpí. Žalobkyňa tiež nepreukázala ani vznik nemajetkovej ujmy. Popri nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia nemôže byť uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobkyňa odôvodňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy tým, že trpí posttraumatickou stresovou poruchou – stav po pohryzení psami, pričom jej bola okrem medikamentóznej liečby odporúčaná aj individuálna psychoterapia. Typickým pre posttraumatickú psychickú poruchu je, že sa pacient vyhýba činnostiam a miestam, pri ktorých došlo k udalosti. Žalobkyňa vykonáva činnosť poštárky, ktorú vykonávala v čase udalosti a chodí na miesto, na ktorom došlo k udalosti. Ak psy spôsobujú návrat traumatizujúcich myšlienok u žalobkyne, zrejme normálne by bolo kontaktu so psami sa vyhýbať.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie, vypočul žalobkyňu, žalovaných v 1. až 3. rade, svedkov, oboznámil sa s listinnými dôkazmi a to znaleckým posudkom č. 37/2020, lekárskymi správami, predžalobnou výzvou z18.05.2023, emailovou komunikáciou, článkom v denníku Korzár, rozhodnutím Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy Spišská Nová Ves a odvolaním proti tomuto rozhodnutiu, výpisom z listu vlastníctva č. XXX katastrálne územie G., Dohodami o vyrovnaní a plnení dlhu v splátkach, sobášnym listom, obsahom vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva PZ v Rožňave č. ČVS: ORP-219/1-VYS-RV-2021 a zistil nasledovne:

7. Žalobkyňa utrpela škodu na zdraví dňa 21.05.2021 na miestnej komunikácii v obci G. pred rodinným domom č. XXX, kde ju napadli a pohrýzli psy, ktorí ju hrýzli do nôh a ramena, pričom aj keď spadla na zem, psy v útoku pokračovali. Jednalo sa o dvoch psov a to fénu plemena Americký stafordšírsky teriér menom Sally a psa plemena kríženec H. stafordšírskeho teriéra menom Ares. Psy vybehli na ulicu z dvora rodinného domu č. XXX bez náhubkov potom, čo maloletý žalovaný v 4. rade po príchode domov nedostatočne uzavrel a neuzamkol vstupnú bráničku do dvora.

8. Výlučným vlastníkom domu súpisné č. XXX C. N. G. je žalovaný v 1. rade, ktorý podľa výpisu z listu vlastníctva č. XXX katastrálne územie G. nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti darovacou zmluvou v roku 2015. Žalovaná v 3. rade je oprávnenou z vecného bremena doživotného bývania a užívania predmetnej nehnuteľnosti. Žalovaní v 1. a 2. rade uzatvorili manželstvo 25.08.2018 a sú rodičmi žalovaného v 4. rade.

9. Podľa žalobkyne pred útokom psov na jej osobu, žalovaný v 4. rade bráničku do dvora nie len nezamkol, ale bránička do dvora nehnuteľnosti žalovaných nebola ani riadne zatvorená. Videla ako jeden zo psov ňufákom otvoril bránku, psy z bráničky vybehli a rovno zaútočili na ňu, v dôsledku čoho spadla na zem, kde v útoku pokračovali.

10. Žalovaný v 1. rade uviedol, že brána do dvora bola stále zatvorená. Aj tesne pred útokom brána bola uzatvorená, ale nebola uzamknutá. Podľa syna, ten bráničku privrel a utekal do domu. On bol v tom čase pracovne v Ružomberku. Oplotenie okolo domu je drevené, v zadnej časti pozemku po upozornení susedom opravil plot. Na veľkej bráne do dvora dal z vonkajšej strany zábranu, z toho dôvodu, že ak by psy vyskočil naraz na túto bránu, mohli by ju odsunúť. Koterec pre psov nezabezpečil hlavne z finančných dôvodov a aj preto boli psy väčšinou vo vnútri domu. Členov rodiny upozorňoval na to, aby sa psy zdržiavali vo vnútri v dome, aj na to, aby bránu zamykali.

11. Žalovaná v 2. rade v čase útoku psov na žalobkyňu nebola som doma. Drevené oplotenie okolo pozemku bolo v čase útoku funkčné, cez toto psy nemohli z dvora uniknúť. Manžel ju, aj svoju mamu a deti upozorňoval, že bránička do dvora sa má vždy zamykať. Toto bolo pre nich prioritou. Psy mali byť v dome, von sa mali ísť len vyvenčiť a trochu prebehnúť.

12. Podľa žalovanej v 3. rade, pokiaľ bola doma, psy boli s ňou dnu. Pokiaľ bolo teplo, je pravdou, že nechávala dvere do domu aj otvorené a vtedy psy chodili aj von aj dnu. Keď čakala na vnukov, keď mali prísť zo školy, niekedy ich čakala dnu, niekedy vonku na schodoch. V daný deň prišiel vnuk Majo a bránku len privrel, nezamkol ju, ona bola v tom čase dnu v dome. Jej syn im stále prízvukoval, aby zamykali bráničku do dvora. Psy, ak by vyskočili, dokázali by bráničku otvoriť.

13. Žalovaný v 4. rade ako maloletý bol vypočutý v trestnom konaní vedenom Okresným riaditeľstvom PZ, Odbor kriminálnej polície Rožňava pod ČVS: ORP-219/1-VYS-RV-2021 dňa 10.05.2022. Maloletý uviedol, že psy Sally a Áres bývali s nimi v dome. Boli často vonku na dvore, kde chodili behať, venčiť a kde ich cvičili. Vtedy sa to stalo tak, že po príchode zo školy potreboval na WC, bránku odomkol kľúčom, vošiel cez bránu a bránu len pribuchol, ale ju nezatvoril, ani neskontroloval, či je zatvorená a ani ju nezamkol kľúčom. Rýchlo utekal na záchod a dvere do domu nezatvoril. Psy tak asi šli vonku na dvor. Zrazu počul krik a keď vybehol na dvor videl, že psy kušu tetu poštárku. K nej prišli dvaja ujovia s lopatou a hrabľami, psov on ťahal rýchlo dnu a potom prišla vonku aj babka. Uviedol tiež, že ocko im stále hovoril, aby bránku stále zamykali, aby psy neušli na ulicu. Psy nikdy neurobili nič zlé. Niekedy ušli na cestu, lebo zle zavreli bránku.

14. O uvedenom incidente, ku ktorému došlo 21.05.2021, bol dňa 28.05.2021 v denníku Korzár zverejnený článok s názvom na titulnej strane „Bojové plemeno surovo útočilo v G., Poštárku dohrýzli psy“ a titulkami nad článkom „Americké stafordy opäť dohrýzli poštárku. Bojové plemeno za to v minulosti utratili. V G. išlo o život, ušli z dvora. Žene pribehli na pomoc“ a „Majiteľka: Mrzí nás to, doma sú to milé stvorenia, nedáme ich preč. So psami dokonca aj spávajú. Vybudujeme koterec, sľubuje“. V článku sa okrem iných vyjadrila k incidentu aj žalovaná v 2. rade označená v článku ako majiteľka psov, ďalej sused, ktorý bol svedkom útoku psov, starosta G., aj zvieracia ombudsmanka.

15. Žalobkyňa bola po útoku psov t.j. 21.05.2021 o 13.00 hod. ošetrená v Nemocnici AGEL Krompachy. Podľa Predbežného lekárskeho potvrdenia utrpela hryzne rany ľavého stehna a predkolenia, najmä na predkolení s pomliaždením a podkožným výronom a pravého ramena, po napadnutí dvoma psami. Podľa prepúšťacej správy Nemocnice AGEL Krompachy s.r.o., žalobkyňa bola od 21.05.2021 od 13.57 hod. do 24.05.2021 10.00 hod. hospitalizovaná v uvedenej nemocnici, odkiaľ bola prepustená do ambulantnej liečby.

16. Následne poškodená absolvovala časté a mnohopočetné preväzy vrátane nekrektómie, teda odstraňovania odumretého tkaniva. Podľa lekárskych správ bola ošetrená v chirurgickej ambulancii v Gelnici v dňoch 25.05.2021, 28.05.2021, 31.05.2021. Ošetrená lekárom v uvedenej ambulancii bola aj 02.06.2021, 04.06.2021, 07.06.2021, 08.06.2021, 11.06.2021, 14.06.2021, 16.06.2021, 18.06.2021, 21.06.2021 a 23.06.2021.

17. Dňa 03.07.2021 bol vypracovaný znalcom z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Chirurgia MUDr. Dušanom Hrubalom, CSc. znalecký posudok č. 37/2020, v ktorom sú popísané zranenia, ktoré utrpela poškodená A. B. dňa 21.05.2021. Znalec uviedol, že žalobkyňa utrpela hryzne rany v hornej bočnej časti ľavého predkolenia s pomliaždením mäkkých tkanív, s následným nakrvácaním do mäkkých tkaním predkolenia a s čiastočným rozdrtením a roztrhaním mäkkých tkanív, ktoré sú ťažkými poraneniami a hryzne rany s pomliaždením mäkkých tkanív, s následným nakrvácaním do mäkkých tkanív ľavého stehna, hryzne rany na vonkajšej bočnej stene pravého ramena s pomliaždením mäkkých tkanív, s následným nakrvácaním do mäkkých tkanív, odreninu na ľavom lakti, ktoré sú poraneniami ľahkými. Znalec konštatoval, že tieto zranenia zodpovedajú tomu, čo uvádzala poškodená ale i svedkovia a to, že ju pohrýzli dvaja psy tak, že pri napadnutí spadla na zem. Dĺžka liečenia bola znalcom u najťažšieho zo zranení určená na 70 (prípadne 98) dní. Trvalým následkom, ktorý zanechajú zranenia sú viditeľné viacpočetné jazvy.

18. Súčasťou znaleckého posudku bol aj Posudok o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia. Bolestné znalec hodnotil podľa týchto položiek:

162. viacpočetné (minimálne tri hlbšie) hryzné rany na ľavom stehne – 30 bodov,
162. viacpočetné (minimálne tri hlbšie) hryzné rany na ľavom predkolení – 90 bodov,
114. hryzné rany na pravom ramene – 15 bodov,
t.j. bolestné spolu 135 bodov.
Sťaženie spoločenského uplatnenia znalec ohodnotil podľa položky:
432e jazvy na ľavom predkolení, ľavom stehne a pravom ramene v rozsahu 151-200 cm2 – 100 bodov.

19. V dôsledku bolesti (štípania) v rane vonkajšej rany predkolenia, ktoré sú na slnku intenzívnejšie, bolesti lýtka, tŕpnutia pri dlhom sedení, tŕpnutia predlaktia a prstov žalobkyňa bola dňa 04.07.2023 vyšetrená v cievnej ambulancií Nemocnice s poliklinikou Spišská Nová Ves. Dňa 25.08.2021 bola žalobkyňa ošetrená na Klinike popálenín a rekonštrukčnej chirurgie – Ambulancii plastickej chirurgie Nemocnice AGEL Košice – Šaca, s anamnézou jazvy s poruchou pigmentácie, s deformáciou a poruchou senzitívnej citlivosti.

20. Podľa Lekárskeho nálezu zo dňa 19.05.2022 žalobkyňa bola na prvom psychiatrickom vyšetrení v Psychiatrickej ambulancií pre deti a dospelých v Spišskej Novej Vsi, na doporučenie psychológa. Na základe vyšetrenia bola stanovená diagnóza Posttraumatickej stresovej poruchy - stav po rozsiahlom pohryzení psami. Kontroly absolvovala 21.06.2022, 10.11.2022, 17.05.2023 a 05.10.2023.

21. Dňa 16.08.2023 vyšetrená pre náhlu nevoľnosť po podaní plynových injekcií v NsP Sv. Jakuba, n.o. Bardejov, kde uviedla, že takúto liečbu absolvovala asi 3 krát, predtým takéto ťažkosti nemala.

22. Uznesením Okresného riaditeľstva PZ v Rožňave, Odbor kriminálnej polície zo dňa 09.11.2021 bolo vznesené obvinenie E. F. za prečin Ublíženie na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a / Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h/ Trestného zákona preto, že ako držiteľ a majiteľ psov nezabezpečil vykonávanie dostatočného dohľadu nad psami, ktoré dňa 21.05.2021 v čase o 11.05 hod. si nezisteným spôsobom otvorili dostatočne neuzavretú a neuzamknutú bránku do dvora rodinného domu v obci G. I. XXX, cez ktorú sa dostali na ulicu, kde napadli a pohrýzli v tom čase prechádzajúcu poštovú doručovateľku A. B. tým spôsobom, že ju začali hrýzť do nôh a ramena, následne poškodená spadla na zem, kde v útoku psy pokračovali do doby, kedy ich odohnali okoloidúce osoby. Poškodená pri útoku utrpela zranenia s dobou liečenia najmenej 70 dní. Obvinený týmto konaním porušil ustanovenia § 4 ods. 1, ods. 3 zákona č. 282/2002 Z.z.. Uvedené uznesenie bolo zrušené ako nezákonné uznesením Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves zo dňa 01.12.2021.

23. Opätovne bolo vznesené obvinenie E. F. pre prečin Ublíženie na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a / Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h/ Trestného zákona uznesením zo dňa 07.04.2022 preto, že ako držiteľ a majiteľ psov nezabezpečil vykonávanie dostatočného dohľadu a dozoru nad psami a nezabezpečil vhodným spôsobom priestor v ktorom sa pohybovali, v dôsledku čoho dňa 21.05.2021 v čase o 11.05 hod. po tom, čo syn obvineného po príchode domov nedostatočne uzavrel bránku do dvora rodinného domu v obci G. I. XXX, psy vybehli na ulicu, kde napadli a pohrýzli v tom čase prechádzajúcu poštovú doručovateľku A. B. tým spôsobom, že ju začali hrýzť do nôh a ramena, následne poškodená spadla na zem, kde v útoku psy pokračovali do doby, kedy ich odohnali okoloidúce osoby. Poškodená pri útoku utrpela zranenia s dobou liečenia najmenej 70 dní. Obvinený týmto konaním porušil ustanovenia § 4 ods. 1, ods. 3 zákona č. 282/2002 Z.z.. Aj toto uznesenie bolo zrušené ako nezákonné a to uznesením Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves zo dňa 10.05.2022.

24. Tretíkrát bolo vznesené obvinenie E. F. uznesením vyšetrovateľa zo dňa 26.08.2022, podľa ktorého menovaný skutkom uvedeným v uznesení porušil § 4 ods. 3 zákona č. 282/2002 Z.z. a § 22 ods. 8 zákona č. 39/2007 Z.z.. Okresná prokuratúra Spišská Nová Ves uznesením zo dňa 03.10.2022 zrušila aj toto uznesenie ako nezákonné.

25. V trestnom konaní bol vypočutý svedok J. K., ktorý uviedol, že v lete 2020 keď šiel po ulici v obci G., cez pootvorenú bránu z dvora, kde býva rodiny F. vybehli na cestu psy. Jeden ho chcel pohrýzť, ale on ho kopol, na to vybehol druhý a urobil mu to isté. Pritom na nich kričal a oni vošli do dvora a on zavrel bránu. Svedok L. M. uviedol, že šiel k E. F. domov. Brána bola privretá, nebola zatvorená ani zamknutá, tak vošiel na dvor a vtedy vybehli dvaja psy, jeden ho pohryzol do zadnej časti tela, druhý ho ťahal za nohavicu. Na to prišiel chlapec a on vbehol k ním do domu. Svedok O. A. bol svedkom útoku

psov na žalobkyňu. Poštárku videli na zemi pri plote, kde ju hrýzli dvaja psy. Potom, čo prišiel k nim kopal ich a p. P. ich odtláčal metlou. Na to psy utiekli k bráne. Kde už bol chlapec, ktorý ich pustil do dvora a zavrel. Uviedol, že poštárka mala šťastie, že mala brašnu, ktorou si chránila hlavu, ležala na zemi a bola od krvi. S poštárkou sa stretol tesne pred útokom, kedy prešiel aj okolo domu, kde boli psy, na dvore ich však nevidel, nevidel otvorenú bránku, na dvore bol kľud. Svedok B. P. uviedol, že spolu s O. A. pomáhal žalobkyni, keď ju napadli psy. K psom uviedol, že tieto stále štekali na každého, kto šiel okolo. Psy boli často pustené na voľno na dvore, kde boli aj samé.

26. Rozhodnutím Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy Spišská Nová Ves zo dňa 25.08.2023 bolo zastavené šetrenie vo veci pohryzenia psami dňa 21.05.2021 v obci G. poškodenej A. B.. Podľa odôvodnenia tohto rozhodnutia, chovný priestor psov bol dostatočne zabezpečený, jednalo sa o ojedinelý prípad a došlo k nemu iba v dôsledku excesu z ustáleného postupu. Proti tomuto rozhodnutiu bolo zo strany žalobkyne podané odvolanie.

27. Žalobkyňa v konaní uviedla, že dodnes sa budí zo sna, sníva sa jej, že ju napadajú psy. Jazvy, ktoré jej ostali po útoku štípu, bolia, pália. Počas jej hospitalizácie vôbec nespala, nemohla riadne ležať Po prepustení z nemocnice chodievala často na prevezy, kam ju vozil manžel. Spočiatku nevedela stáť, resp. prejsť ani na toaletu, sama sa osprchovať. Jej už samostatné dcéry, museli chodievať k ním navariť, upratať. Mala problém spať, nevedela nájsť vhodnú polohu. Hlavne kvôli jazvám na lýtku sa spojila s plastickým chirurgom, kde bola upozornená, že jazvy nesmú byť vôbec na slnku. Preto v lete vonkajšie práce robí skoro ráno, príp. večer. Jazvy ju bolia pri každej zmene počasia. Jazva na lýtku je nie len viditeľná, ale sú tam aj deformácie Na výlety a túry tak ako pred úrazom už nechodieva, lebo často si musí oddýchnuť, vyložiť nohy. Pri dlhom sedení jej tŕpne lýtko, nedokáže si čupnúť. Počas trvania práceneschopnosti sa nezúčastnila žiadnej rodinnej oslavy. Opätovný nástup do práce bol pre ňu stresom, prvý deň v práci bola s ňou kolegyňa. Pred útokom psov nemala žiadne psychické problémy.

28. Manžel žalobkyne E. O. B. uviedol, že potom, čo prišiel za manželkou do nemocnice dňa 21.05.2024 bola v hroznom stave, bola prestrašená, zľaknutá. Všade bola krv, aj keď na ranách mala obväzy, stále krvácala. Po jej návrate z nemocnice bola ustráchaná, ubolená, nevedela sa sama pohybovať, mala barle. Všetko okolo nej bolo treba riešiť, či sa to týkalo jej umývania, varenia, pichania injekcií. Spočiatku chodievali každý deň do nemocnice na čistenie rán. Manželka sa v noci zobúdzala, kričala, že ju psy trhajú, hryzú. Všetky domáce práce, ktoré dovtedy robila ona, musel prevziať a to nielen čo sa týka domácnosti, ale aj prác v záhrade. Tieto vykonával intenzívne počas doby celej PN manželky, v súčasnej dobe jej v týchto prácach pomáha a to podstatne viac, ako to bolo pred incidentom. Pomáhali pri tom aj dcéry a tiež susedia a rodičia. Manželka pred incidentom bola vždy akčná, teraz je úplne iná je letargická, spomalená. Keď nastúpila do práce, mala problém so srdcom, pričom podľa lekárov na to mal vplyv aj veľký stres v dôsledku útoku psov. Pred incidentom s manželkou chodievať na rôzne túry, výlety, dovolenky a to aj spontánne. Teraz manželka nemá chuť na takéto aktivity. Chodievali spolu aj k vode, kde teraz manželka chodievať nechce z dôvodu, že jej slnko robí veľmi zle. Do záhrady chodieva až keď už nesvieti slnko, aj to nevydrží dlho. Kedysi rada jazdila autom, v súčasnej dobe síce šoféruje, ale len kratšie trasy. Noha ju bolí, vidieť to aj na jej pohybe, nevydrží dlho v jednej polohe. Rany po pohryznutí si prekrýva obväzom alebo s niečím iným. Z nástupu do práce mala strach. Prvé dni s ňou na tzv. rajón chodievala kolegyňa.

29. Dcéra žalobkyne B. B. uviedla, že bolo hrozné a nepríjemné vidieť mamku v stave, v akom bola v nemocnici po predmetnom incidente. Po jej príchode domov nasledovala zo strany rodiny starostlivosť o celú domácnosť, záhradu, doprevádzali ju k lekárom, starali sa o jej osobnú hygienu. Mamka najprv používala barly a aj následne ťažko chodila. Ošetrovanie jej rán bolo náročné, rany krvácali, hnisali, bolo ich potrebné dezinfikovať, čistiť. Musela si dávať pozor, aby jej do rán nevošla voda. Dlhší čas po návrate z nemocnice ani nevyšla z domu. Následne absolvovala laserové ošetrenia jaziev. Jazvy nemôže vystavovať priamo na slnku, takže si ich aj obväzuje. Obdobie, kedy mala mamka nastúpiť do práce bolo psychicky ťažké, keďže mala obavu zo psov. Do práce sa však chcela vrátiť, keďže svoju prácu má rada a tiež boli urobené opatrenia, aby sa podobné situácie neopakovali. Spočiatku bola ustráchaná, avšak postupne sa to zlepšilo. Mamka nemôže dlhšie šoférovať. Pred incidentom spoločne resp. aj len mamka s otcom chodievali na dlhšie prechádzky, na výlety, aj na motorke. V súčasnej dobe to už nie je možné. Pokiaľ sa aj mamka ide prejsť, noha jej pulzuje, bolí ju, cíti sa nekomfortne. Keď ju volala do wellness, odmietla a hoci to nepovedala, určite sa aj hanbí za jazvy, ktoré jej ostali, ale tiež jej nerobí dobre zmena teplôt, voda. Stále je tiež obmedzená v pohybe na slnku, nevie si riadne čupnúť, nemôže

dlhšiu dobu stáť na nohách. Pred incidentom sa nikdy nebála psov, teraz sa psov bojí. Po psychickej stránke je to iná osobnosť ako bola predtým.

30. Svedkyňa Q. P. uviedla, že žalobkyňa pred útokom psov bola vždy akčná, v súčasnej dobe je pomalá, bojí sa, zmenila sa. Ako suseda žalovaných má vedomosť o tom, že aj pred útokom psov na žalobkyňu títo psy opustili dvor susedov asi 3 krát, avšak nemá vedomosť o tom, aby niekoho napadli. Psy boli na dvore aj bez dozoru. V čase keď robila v tomto rajóne poštovú doručovateľku, tiež mala problém doručovať poštu, dokonca sa stalo, keď chcela poštu vhodiť do schránky, psy pribehli ku bráničke, ktorú pootvorili, na čo ju ona zatlačila. Na to vyšla z domu žalovaná v 3. rade a psov odvolala. Následne si pre poštu chodievala žalovaná priamo do budovy pošty. Bránička do dvora žalovaných sa zle zatvárala, bola stará.

31. Svedkyňa R. G. uviedla, že správanie žalobkyne pred a po útoku psami sa veľmi zmenilo. Žalobkyňa celú situáciu neznášala dobre po psychickej stránke. Snaží sa síce, chodí do práce, ale vyrovnaná s incidentom nie je. Spočiatku po návrate z nemocnice žalobkyňa skoro ani nechodila, len sedela, nohu začala zaťažovať postupne. Nechodila vonku, nemôže ísť na slnko. Žalobkyňa si zakrýva rany, ktoré jej ostali. Mala problém s nosením nohavíc, ktoré sa jej treli o rany a preto bolo obdobie, kedy nosila len šaty. Tiež má problém so slnkom, kedy musí mať rany vždy zakryté.

32. Predžalobnou výzvou zo dňa 18.05.2023 žalobkyňa vyzvala žalovaných na uzatvorenie Dohody o vyrovnaní na uspokojenie nárokov z titulu náhrady za bolesť, sťaženie spoločenského uplatnenia a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch spolu vo výške 8.759,- Eur a príslušenstva pohľadávky (trov právneho zastúpenia) vo výške 532,92 Eur.

33. Na Predžalobnú výzvu reagovala žalovaná v 2. rade emailom zo dňa 22.05.2023, v ktorom uviedla, že sú ochotní danú sumu zaplatiť a radi by sa dohodli na splátkovom kalendári ak je to možné, do doby kým sa im podarí vybaviť úver. Na základe tejto odpovede bol žalovaným zaslaný dňa 22.05.2023 návrh dohody o vyrovnaní – splátkového kalendára a dňa 31.05.2023 upravený návrh dohody o vyrovnaní – splátkového kalendára. Dňa 14.06.2023 bola žalovaným zaslaná finálna verzia dohody o vyrovnaní – splátkového kalendára. Dohody o vyrovnaní a plnení v splátkach, ktoré boli žalobkyňou predložené žalovaným, neboli žalovanými akceptované a podpísané.

34. Podľa § 144 zákona č. 160/2015 Civilný sporový poriadok (ďalej len Civilný sporový poriadok), žalobca môže vziať žalobu späť.

35. Podľa § 145 ods. 2 Civilný sporový poriadok, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

36. Podľa § 146 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie. Súhlas žalovaného je potrebný vždy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

37. Zo strany žalobkyne došlo k čiastočnému späťvzatiu žaloby proti žalovaným a to čo do zaplatenia sumy 500,- Eur v časti o zaplatenie základnej náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. K čiastočnému späťvzatiu žaloby došlo pred predbežným prejednaním sporu resp. začatím pojednávania vo veci. Nejde o spor, kde spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Na základe zhora uvedených skutočností, v súlade s citovanými ustanoveniami súd konanie čiastočne zastavil tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

38. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

39. Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

40. Podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka, najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

41. Podľa § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

42. Podľa § 6 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, poškodený je oprávnený uplatniť nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia na súde, ak sa podal návrh na uzatvorenie dohody podľa odseku 1 a do troch mesiacov od jeho podania sa neuzatvorila dohoda podľa odseku 1 a neuspokojili sa nároky poškodeného.

43. Predmetom tohto konania je nárok žalobkyne na náhradu škody na zdraví a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

44. Žalovaní v konaní uplatnili námietku premlčania nároku žalobkyne uplatneného titulom náhrady škody na zdraví. Poukázali na to, že žalobkyňa vedela o tom, kto za škodu zodpovedá už dňa 21.05.2021, kedy došlo k incidentu a o tom, aká škoda jej vznikla sa dozvedela z posudku o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia, ktorý bol vypracovaný dňa 03.07.2021.

45. Nárok na náhradu škody sa v zmysle citovaného ustanovenia § 106 Občianskeho zákonníka premlčuje v subjektívnej 2 ročnej premlčacej dobe a objektívnej 3 resp. 10 ročnej premlčacej dobe. Nárok žalobkyne je nárokom na náhradu škody spôsobenej na zdraví, kedy sa uplatní len subjektívna premlčacia doba. Objektívna premlčacia doba sa v danom prípade neuplatní poukazujúc na ods. 2 uvedeného ustanovenia veta za bodkočiarkou. Začiatok subjektívnej premlčacej doby pri náhrade škody je daný dňom, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

46. Za deň, kedy sa poškodený dozvie o škode z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia, teda za deň začiatku plynutia dvojročnej premlčacej doby treba považovať deň ustálenia zdravotného stavu poškodeného, kedy sú preukázateľne nepriaznivé trvalé následky pre životné úkony poškodeného a kedy už možno objektívne urobiť bodové ohodnotenie, ktoré závisí od vyjadrenia lekára. Od tohto okamihu plynie subjektívna premlčacia doba. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby preto nie je viazaný na okamih, kedy sa zo znaleckého posudku alebo lekárskej správy poškodený dozvedel konkrétny výsledok bodového ohodnotenia jeho ujmy, nakoľko tento škodu na zdraví len deklaruje (uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/1256/2006 z 23.09.2008). Nárok na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je právom majetkovej povahy a podlieha tiež premlčaniu. Aj pri nároku na mimoriadne zvýšenie náhrady na sťaženie spoločenského uplatnenia je pre začiatok plynutia premlčacej doby rozhodujúci okamih, kedy bol ustálený zdravotný stav poškodeného a kedy bolo vykonané ohodnotenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia.

XX. V predmetnej veci žalobkyňa o tom, kto zodpovedá za škodu mala vedomosť už 21.05.2021, teda v deň útoku psov na jej osobu. Žalobkyňa bola znalá pomerov v obci G., kde v tom čase vykonávala prácu poštovej doručovateľky a vedela kto v predmetnom rodinnom dome býva. Ustálenie zdravotného stavu nemožno stotožňovať s vyliečením a preto len z toho, že liečba naďalej prebiehala, nemožno vyvodiť, že sťaženie spoločenského uplatnenia nebolo možné lekársky komplexne posúdiť. Lekársky posudok o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia bol v danom prípade súčasťou znaleckého posudku č. 37/2020 zo dňa 03.07.2021, ktorý bol vyhotovený v trestnom konaní.

48. V čase vypracovania lekárskeho posudku nemohlo ísť o neustálený zdravotný stav žalobkyne ohľadne položiek uvedených v lekárskom posudku, v ktorom boli zohľadnené všetky zranenia, ktoré žalobkyňa utrpela dňa 21.05.2021. Na plynutie subjektívnej doby na uplatnenie nároku na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia za položky uvedené v lekárskom posudku, nemala už žiaden vplyv skutočnosť, že žalovaná absolvovala po vyhotovení znaleckého posudku ďalšie lekárske vyšetrenia. Uvedené je zrejme z toho, že vznik bolesti, ktorá má byť odškodnená predpokladá, že konkrétna bolesť dosiahla určitú fázu či intenzitu, ktorú je možné odškodniť, a teda vznik bolesti sa viaže k počiatku, kedy

sa bolesť stala odškodniteľnou, pričom v zmysle zásad na hodnotenie bolesti pri určovaní bodového hodnotenia bolesti sa hodnotí akútna fáza bolesti (§ 9 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z.) a nie fáza stabilizačná a pokiaľ sa týka sťaženia spoločenského uplatnenia pri určovaní bodového hodnotenia sa hodnotí nie len závažnosť poškodenia na zdraví, ale aj predpokladaný vývoj následkov (§ 10 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z.).

49. Z toho je možné vyvodiť záver, že zdravotný stav žalobkyne bol ustálený už v trestnom konaní, kedy bol vyhotovený znalecký posudok č. 37/2021 t.j. dňa 03.07.2021. Žalobkyňa mala vedomosť o tom, že v trestnom konaní bol ustanovený znalec, ktorý okrem iného hodnotil aj bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia. Uvedené vyplýva aj z toho, že žalobkyňa bola znalcom osobne vyšetrená dňa 02.07.2021, ktorým dňom sú datované fotografie zranení poškodenej nachádzajúce sa v znaleckom posudku. Za deň ustálenia zdravotného stavu žalovanej treba považovať najneskôr deň 03.07.2021, kedy bolo vykonané bodové ohodnotenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne a teda najneskôr do 03.07.2023 mohla žalobkyňa objektívne vyčísliť v peniazoch ujmu na jej zdraví.

50. V súvislosti s námietkou premlčania vznesenou žalovanými bolo potrebné
zistiť aj to, či si žalobkyňa v rámci adhézneho konania riadne uplatnila nárok na náhradu škody a to v súvislosti s posúdením, či nedošlo k tzv. spočívaniu premlčania v súvislosti s uplatnením nároku na náhradu škody v trestnom konaní poukazujúc na ustanovenie § 112 Občianskeho zákonníka. Nárok na náhradu škody musí spĺňať náležitosti riadneho návrhu poškodeného na náhradu škody v adhéznom konaní a aby došlo k spočívaniu plynutia premlčacej doby musí z neho byť zrejmé, z akých dôvodov, v akej výške a voči komu sa uplatňuje.

51. Žalobkyňa bola ako svedok – poškodená v trestnom konaní vypočutá dňa 26.05.2021. Zo zápisnice z jej výsluchu je zrejme, že pred výsluchom bola poučená v zmysle § 46 Trestného poriadku a ako poškodená strana sa podľa § 46 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku pripojila k trestnému postihu páchateľa, ako aj k náhrade o bolestnom. Takéto uplatnenie nároku náhrady škody nespĺňa vyššie uvedené náležitosti, keďže z neho nie je zrejme v akej výške si poškodená nárok na náhradu škody uplatňuje a z akých dôvodov. Následne žalobkyňa už v trestnom konaní nebola vypočúvaná a v trestnom spise sa nenachádza upresnenie nároku na náhradu škody z jej strany. Z uvedených dôvodov k spočívaniu premlčacej doby v súvislosti s vedeným trestným konaním nedošlo.

XX. Pokiaľ sa týka spočívania premlčacej doby, súd sa zaoberal aj tým, či došlo k prerušeniu premlčacej doby v súvislosti s návrhom žalobkyne zo dňa 18.05.2023 adresovanom žalovaným na uzatvorenia dohody o vyrovnaní. V súlade s ustanovením § 6 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z.z., uplatnenie nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia je viazané na kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to neuzavretie dohody podľa § 6 ods. 1 uvedeného zákona a neuspokojenie nárokov poškodeného, v lehote do troch mesiacov od podania návrhu na jej uzavretie. Súd má za to, že vzhľadom na uvedené podmienky sa premlčacia doba predlžuje o dobu od podania návrh na uzatvorenie dohody o vyrovnaní u žalovaných do uzatvorenia dohody resp. uspokojenia nárokov poškodeného, najdlhšie však na dobu troch mesiacov. Uvedené vyplýva z toho, že uvedené ustanovenie § 6 ods. 3 podmieňuje uplatnenie nároku na náhradu škody na zdraví na súde podaním návrhu na uzatvorenie dohody. Plynutie premlčacej doby sa preto v čase od podania návrhu na uzatvorenie dohody o vyrovnaní do zamietajúcej odpovede, najdlhšie však na dobu troch mesiacov prerušuje.

53. Subjektívna dvojročná premlčacia doba v predmetnej veci, vzhľadom na už uvedené, začala plynúť dňa 03.07.2021, ktorý možno považovať za deň ustálenia zdravotného stavu žalobkyne, kedy žalobkyňa mala vedomosť aj o tom, kto za škodu zodpovedá. Dňa 18.05.2023 t.j. v rámci plynutia premlčacej doby žalobkyňa odoslala žalovaným návrh na uzatvorenie Dohody o vyrovnaní. Uvedený návrh bol všetkým žalovaným doručený dňa 19.05.2023. Na návrh dohody žalovaní nereagovali výslovne negatívne, naopak dňa 22.05.2023 bolo žalobkyni oznámené žalovanou v 2. rade, že sú ochotní danú sumu zaplatiť, pričom v návrhu si žalobkyňa uplatnila všetky nároky, ktorých zaplatenia sa domáha aj v tomto konaní spolu vo výške 8759,- Eur. Z uvedeného dôvodu a vzhľadom k tomu, že osobitný zákon odchylne upravuje moment odkedy možno uplatniť nárok na odškodnenie na príslušnom súde, má súd za to, že premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu škody na zdraví žalobkyne uplynula dňom 19.08.2023, t.j. uplynutím lehoty troch mesiacov odo dňa doručenia návrhu na uzatvorenie dohody o vyrovnaní žalovaným. Uvedený deň t.j. 19.08.2023 pripadol na sobotu, preto v zmysle § 122 ods. 3 Občianskeho zákonníka, je posledným dňom lehoty najbližší pracovný deň t.j. pondelok 21.08.2023,

kedy žalobkyňa svoj nárok uplatnila žalobou na súde a teda žaloba z jej strany bola podaná včas v posledný deň premlčacej doby.

54. Žalobkyňa po vznesení námietky premlčania žalovanými, namietala, že táto námietka je v rozpore s dobrými mravmi.

55. V rozsudku zo dňa 22.03.2018 sp. zn. 3Cdo/137/2017 Najvyšší súd SR uviedol „Rozpor s dobrými mravmi spočíva v tom, že výkon práva sa prieči spoločensky uznávaným názorom, ktoré vo vzájomných vzťahoch určujú, aký má byť obsah ich konania, aby bol súladný so všeobecnými zásadami spoločnosti. Vo všeobecnosti ide o prípad konania v rozpore s dobrými mravmi vtedy, keď konajúci síce formálne postupuje v medziach svojho práva, ale realizáciou tohto práva sleduje poškodenie druhého účastníka právneho vzťahu. V takom prípade síce ide o výkon práva, avšak výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, pre ktorý je typické, že konajúcemu v skutočnosti nejde o dosiahnutie cieľov, ktoré právo s takým konaním spája, ale mu ide o to, aby vedľajšie účinky jeho konania viedli k stavu jemu vyhovujúcemu, avšak poškodzujúcemu druhú stranu. Taký výkon práva, i keď je so zákonom formálne v súlade, je v skutočnosti výkonom práva iba zdanlivým, lebo jeho účelom nie je vykonať (svoje) právo, ale poškodiť právo (niekoho iného) ... Vznesenie námietky premlčania v zásade neodporuje dobrým mravom, v niektorých individuálnych prípadoch však nie je vylúčená možnosť existencie takej situácie, v ktorej uplatnenie tejto námietky je výrazom zneužitia práva na úkor druhého účastníka daného právneho vzťahu, ktorý uplynutie premlčacej doby nezavinil a zánik jeho nároku by v takom prípade znamenal pritvrdý postih v porovnaní s rozsahom ním uplatňovaného práva“.

56. Aj podľa rozhodnutí Ústavného súdu SR napr. sp. zn. II.ÚS 176/2011, IV.ÚS 542/2013, uplatnenie námietky premlčania je vo všeobecnosti potrebné považovať za výkon práva v súlade s dobrými mravmi, na druhej strane však nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania žalovaným mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože výkon žiadneho práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. O takýto prípad však môže ísť iba výnimočne. V rozpore s dobrými mravmi však môže byť len taký výkon práva účastníkov v občianskom súdnom konaní, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhého účastníka konania, pričom vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhý účastník konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči nemu by za tejto situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprimerane tvrdým postihom. Pre posúdenie tejto primeranosti je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, najmä vziať do úvahy charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby.

57. V predmetnej veci je nepochybné, že k poškodeniu zdravia žalobkyne došlo v dôsledku útoku psov žalovaných. V konaní nebolo preukázané, aby k útoku psov na osobu žalobkyne došlo v dôsledku jej správania sa napr. tým, aby vyprovokovala psov resp. vošla do dvora, kde sa psy nachádzali. Je tiež nepochybné, že po útoku psov bola nevyhnutná hospitalizácia žalobkyne, po prepustení z nemocnice žalobkyňa absolvovala viaceré bolestivé vyšetrenia, bola odkázaná na pomoc blízkych. Za takejto situácie by priznanie účinkov premlčania nároku žalobkyne bolo pre ňu neprimerane tvrdým postihom. Je totiž nevyhnutné uviesť aj to, že na výzvu žalobkyne na uzatvorenie dohody o vyrovnaní, žalovaní prostredníctvom žalovanej v 2. rade reagovali kladne. Na základe ich vyjadrení sa žalobkyňa mohla dôvodne domnievať, že k uzatvoreniu dohody o náhrade bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia skutočne dôjde, zvlášť aj vzhľadom k tomu, že bolo jej poskytnuté čiastočne plnenie zo strany žalovaných a na základe vyjadrenia žalovanej v 2. rade bola prepracovávaná dohoda o splátkach. Dokonca žalovaní aj prostredníctvom právnej zástupkyne ešte dňa 07.08.2023 oznámili žalobkyni, že majú záujem uzatvoriť mimosúdnu dohodu. Aj vzhľadom na uvedené je možné konštatovať, že uplatnenie námietky premlčania žalovanými napriek tomu, že ide o konanie v súlade s právom, je treba považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi a to poukazujúc aj na to, že námietka bola uplatnená až v záverečnom prednese žalovaných.

58. Podľa § 415 Občianskeho zákonníka, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

59. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

60. Podľa § 420 ods.3 Občianskeho zákonníka, zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

61. Podľa § 422 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, maloletý alebo ten, kto je postihnutý duševnou poruchou, zodpovedá za škodu ním spôsobenú, ak je schopný ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky; spoločne a nerozdielne s ním zodpovedá, kto je povinný vykonávať nad ním dohľad. Ak ten, kto spôsobí škodu, pre maloletosť alebo pre duševnú poruchu nie je schopný ovládnuť svoje konanie alebo posúdiť jeho následky, zodpovedá za škodu ten, kto je povinný vykonávať nad ním dohľad. Kto je povinný vykonávať dohľad, zbaví sa zodpovednosti, ak preukáže, že náležitý dohľad nezanedbal.

62. Podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne.

63. Podľa § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v odôvodnených prípadoch môže súd rozhodnúť, že tí, ktorí škodu spôsobili, zodpovedajú za ňu podľa svojej účasti na spôsobení škody.

64. Podľa § 441 Občianskeho zákonníka, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

65. Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

66. Podľa § 444 Občianskeho zákonníka, pri škode na zdraví sa jednorazove odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

67. Podľa § 22 ods. 8 zákona č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti, vlastník alebo držiteľ zvieraťa je povinný zabezpečiť opatrenia na zabránenie jeho úteku a neplánovaného alebo nežiaduceho rozmnožovania.

68. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 282/2002 Z.z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov, vodiť psa mimo chovného priestoru alebo zariadenia na chov môže len osoba, ktorá je fyzicky a psychicky spôsobilá a schopná ho ovládať v každej situácii, pričom je povinná predchádzať tomu, aby pes útočil alebo iným spôsobom ohrozoval človeka alebo zvieratá, a zabraňovať vzniku škôd na majetku, prírode a životnom prostredí, ktoré by pes mohol spôsobiť.

69. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 282/2002 Z.z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov, vodiť nebezpečného psa mimo chovného priestoru alebo zariadenia na chov môže len osoba, ktorá je plne spôsobilá na právne úkony. Na verejnom priestranstve musí mať nebezpečný pes nasadený náhubok.

70. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 282/2002 Z.z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov, za psa vždy zodpovedá držiteľ psa alebo osoba, ktorá psa vedie alebo nad psom vykonáva dohľad.

71. Podľa § 193 Civilného sporového poriadku, súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

72. Predmetom tohto konania je nárok žalobkyne na náhradu škody na zdraví. Ku škode na zdraví žalobkyne došlo dňa 21.05.2021, kedy ju napadli dvaja psy, ktorí vybehli na ulicu cez neuzamknutú a nedostatočne uzavretú vchodovú bránu do dvora rodinného domu č. XXX C. N. G.. V uvedenej veci bolo Okresným riaditeľstvom PZ v Rožňave, Odbor kriminálnej polície vedené trestné konanie, ktoré bolo ukončené postúpením veci Regionálnej veterinárnej a potravinovej správe Spišská Nová Ves, kde šetrenie vo veci pohryzenia psami dňa 21.05.2021 poškodenej A. B. bolo zastavené. Poukazujúc na ustanovenie § 193 Civilného sporového poriadku, súd nie je v tomto konaní viazaný uvedenými rozhodnutiami, ani ich odôvodnením. Vzťah trestného konania a občianskeho súdneho

konania, ktorý má základ v tom istom skutkovom deji, zhrnul Najvyšší súd ČR v rozhodnutí sp. zn. 25Cdo/1593/2013 tak, že zatiaľ čo v trestnom konaní treba na odsúdenie to, aby zástupca obžaloby preukázal všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, vrátane zavinenia, pričom platí zásada „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech obvineného), v občianskoprávnom konaní súd vykonáva vlastné dokazovanie (zásadne na návrh strán sporu), ktoré je oprávnený (okrem rámca zákonom vymedzenej viazanosti) hodnotiť nezávisle od výsledkov trestného alebo priestupkového konania, pričom dôkazné bremeno o tom, že škodu nezavinil, má žalovaný (§ 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

73. Žalovaní v konaní popreli ich zodpovednosť za poškodenie zdravia žalobkyne. Zodpovednosť žalovaných za škodu súd v danom prípade posudzoval v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka, ako aj ustanovení zákona č. 282/2002 Z.z. a č. 39/2007 Z.z..

74. Systém občianskoprávnej zodpovednosti za škodu je založený na dvoch zodpovednostných princípoch a to na princípe subjektívnej zodpovednosti (zodpovednosť za zavinené spôsobenie škody) a princíp objektívnej zodpovednosti (škodca za škodu zodpovedá, aj keď ju nezavinil). Pri škode na zdraví ide o subjektívnu zodpovednosť za škodu. Predpokladom vzniku občianskoprávnej zodpovednosti je splnenie predpokladov zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka a to preukázanie:
1. porušenia právnej povinnosti (existencie protiprávneho úkonu),
2. vzniku škody,
3. príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom škodcu a vzniknutou škodou,
4. zavinenia toho, kto svojím protiprávnym úkonom škodu spôsobil.
Kým prvé tri predpoklady na vznik zodpovednosti za škodu majú objektívnu povahu a dôkazné bremeno ich preukázania leží na poškodenom, štvrtý predpoklad má povahu subjektívnu a dôkazné bremeno o tom, že vnútorný vzťah škodcu k jeho objektívnemu konaniu nebol daný, je na škodcovi. V ustanovení § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka je totiž zakotvená prezumpcia zavinenia toho, kto za škodu zodpovedá.

75. V konaní nebolo sporné, že ku skutku t.j. útoku psov na žalobkyňu došlo na miestnej komunikácii pred rodinným domov č. XXX v obci G., odkiaľ psy pred útokom vybehli. Z dokazovania je zrejme, že psy vybehli cez vstupnú bránu na miestnu komunikáciu potom, čo žalovaný v 4. rade sa ponáhľal domov, lebo potreboval na záchod. Žalovaný si domkol bránu do dvora a túto za sebou neuzamkol a zrejme ju ani dobre neuzavrel, keďže jeden zo psov si bránu ňufákom otvoril.

76. Žalovaný v 4. rade mal v čase útoku psov na žalobkyňu necelých 10 rokov. Pre posúdenie jeho zodpovednosti za škodu je preto rozhodujúce posúdenie, či v tom čase bol schopný ovládať svoje konanie a posúdiť jeho dôsledky t.j. či má rozumovú (intelektuálnu), ako aj vôľovú (určovaciu) schopnosť vyvinutú do tej miery, aby bol schopný sa správne rozhodnúť.

77. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalovaný v 1. rade všetkých členov domácnosti t.j. ostatným žalovaným vrátane žalovaného v 4. rade viackrát upozorňoval, že vstupná brána do dvora k ich rodinnému domu musí byť stále uzamknutá. Uvedené zdôrazňoval práve v súvislosti s chovom psov, ktorí sa podľa vyjadrení žalovaných síce väčšinou zdržiavali vo vnútri domu, avšak von na dvor sa chodievali vyvenčiť resp. prebehnúť. Dokonca žalovaná v 3. rade uviedla, že pokiaľ bola ona doma so psami, vchodové dvere ostávali otvorené a psy keď to potrebovali vybehli von na dvor. To, že psy sa často nachádzali bez dozoru na dvore pri rodinnom dome bolo potvrdené aj svedkami v tomto (svedkyňa Q. P.), či trestnom konaní (svedok B. P.).

78. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný v 4. rade, hoci je maloletý, vzhľadom na jeho vek mal vedomosť o tom, že vstupnú bráničku do dvora má nie len zavrieť, ale túto je potrebné vždy uzamknúť. Vzhľadom na vek maloletého je možné konštatovať, že žalovaný v 4. rade mal vedomosť aj o tom, že uvedené je nevyhnutné práve z dôvodu chovu psov, ktorí sa voľne pohybovali nie len vo vnútri domu, ale aj na dvore. Aj z výpovede samotného žalovaného v 4. rade v trestnom konaní vyplýva, že mal vedomosť aj o tom, že pokiaľ bola zle uzatvorená bránka do dvora stalo sa, že psy ušli na ulicu a vedel aj o tom, že psy štekali na ľudí. Vzhľadom k tomu má súd za to, že v čase skutku žalovaný v 4. rade vedel, že vstupnú bránu po príchode domov má nie len zavrieť, ale aj uzamknúť a to z dôvodu možnosti úniku psov na ulicu a mohol vedieť, že tieto psy môžu byť pre cudzích ľudí nebezpečné. V súvislosti s rozumovou schopnosťou žalovaného v 4. rade posúdiť následky svojho konania súd poukazuje na

to, že aj z výpovede žalovaného v 1. rade vyplynulo, že žalovaný v 4. rade hoci je stále maloletý si bol a je vedomý následkov svojho konania. Aj vo všeobecnosti možno konštatovať, že 10 ročné dieťa musí resp. má mať vedomosť o tom, že správanie psov (zvlášť psov, ktoré mali v domácnosti) nemožno predvídať a to hlavne vo vzťahu k cudzím ľuďom. Uvedené je možné usúdiť aj z označenia na vstupnej bráničke do dvora, kde sa nachádzalo upozornenie „Pozor, zlý pes“, ktorému upozorneniu určite je schopné porozumieť aj mladšie dieťa. Poukazujúc na uvedené žalovaný v 4. rade napriek tomu, že je maloletý, mal v čase útoku psov na žalobkyňu schopnosť rozpoznať, že pokiaľ neuzamkne vstupnú bránu do dvora môže dôjsť k úniku psov na ulicu a že títo psy môžu byť nebezpečné pre okoloidúce osoby. V súvislosti s tým, je potrebné konštatovať, že u žalovaného bola daná aj vôľová schopnosť t.j. schopnosť ovládať svoje konanie a to aj v súvislosti s dôvodom, pre ktorý k uzamknutiu bránky do dvora žalovaným v 4. rade nedošlo t.j. že potreboval ísť na záchod.

79. Zo strany žalovaného v 4. rade tak došlo k porušeniu prevenčnej povinnosti počínať si tak, aby nedochádzalo ku škode na zdraví, keďže si bol vedomý toho, že v prípade riadneho neuzatvorenia resp. neuzamknutia brány do dvora, psy môžu uniknúť na ulicu a môžu byť nebezpečné pre iné osoby. Porušenie tejto povinnosti je nepochybne v príčinnej súvislosti so škodou na zdraví u žalobkyne, keďže pokiaľ by bránu žalovaný po príchode domov riadne uzavrel, psy by sa nedostali na ulicu a nespôsobili žalobkyni poškodenie zdravia.

80. Ak škodu, ktorú spôsobí maloletý, prichádzajú do úvahy ako subjekty zodpovednosti podľa § 422 Občianskeho zákonníka aj tí, ktorí zanedbali dohľad založený zákonom, či úradným rozhodnutím alebo dohodou. Zákon nevymedzuje, čo treba považovať za náležitý dohľad. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR publikovaného pod R 4/1970, "Náležitým dohľadom" podľa § 422 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno rozumieť taký dohľad, ktorý by za normálnych okolností osoby povinné dohľadom vykonávali stále, nepretržite a bezprostredne ("na každom kroku"), lebo v takom prípade by bola zákonom predpokladaná možnosť oslobodenia od zodpovednosti týchto osôb prakticky vylúčená. Pri úvahe o tom, či osoby povinné dohľadom nezanedbali náležitý dohľad, treba vziať zreteľ aj na niektoré okolnosti týkajúce sa osoby podliehajúcej dohľadu (napr. na vek, povahové vlastnosti a celkové správanie sa maloletého dieťaťa).

81. Tými, ktorí zanedbali náležitý dohľad budú u maloletej osoby v prvom rade rodičia poukazujúc na ustanovenia Zákona o rodine. Ten, kto je povinný vykonávať dohľad nad maloletým sa zbaví zodpovednosti, ak preukáže, že náležitý dohľad nezanedbal. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní ako rodičia žalovaného v 4. rade vykonávať nad maloletým synom dohľad, preto bremeno preukázania nezanedbania náležitého dohľadu spočívalo na nich. Obrana žalovaných v 1. a 2. rade v tomto smere spočívala v tom, že v čase útoku psov boli obaja v práci. Deň 21.05.2021 skutočne pripadol na pracovný deň – piatok. Ako už bolo uvedené rodič podľa súdnej praxe nezanedbá náležitý dohľad, pokiaľ nedohliada na dieťa „na každom kroku“ a zároveň z doterajšieho správania dieťaťa a výsledkov výchovy nevyplýva, že by existovali okolnosti odôvodňujúce vyššiu mieru východného usmernenia. V konaní neboli tvrdené a ani preukazované skutočnosti, aby vo výchove žalovaného v 4. rade boli nejaké problémy resp. nedostatky resp. aby svojich rodičov nerešpektoval.

82. Na základe uvedeného, ako aj veku maloletého, možno konštatovať že riadny dohľad nad synom rodičia v danom prípade nezanedbali. Zvlášť to platí pre tento prípad z dôvodu, že obaja rodičia mali vedomosť o tom, že doma sa zdržiava aj žalovaná v 3. rade. Preto rodičia nie sú spoločne zodpovední za škodu spolu s ich maloletým synom.

83. Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalovaní v 1. a 2. rade ako rodičia žalovaného v 4. rade nie sú zodpovední spolu s maloletým synom, okrem iného aj z dôvodu, že v rodinnom dome spoločne s nimi býva aj žalovaná v 3. rade, ktorá je na dôchodku a teda v čase neprítomnosti rodičov je to dospelá osoba, ktorá dohliadala na maloletého žalovaného v 4. rade. Hlavne je potrebné uviesť, že žalovaná v 3. rade bola osobne doma dňa 21.05.2021 pri príchode vnuka zo školy. Vo svojich výpovediach v trestnom, ale aj v tomto konaní žalovaná v 3. rade uviedla, že psov pokiaľ bola s nimi doma, púšťala aj na dvor, pričom dvere do domu nechávala otvorené. Žalovaná v 3. rade mala vedomosť o tom, že vždy okolo obeda prichádza vnuk domov a mala vedomosť aj o tom, že pokiaľ by vstupná brána do dvora nebola uzamknutá, psy by ju dokázali otvoriť. Pokiaľ teda žalovaná v 3. rade v čase, keď boli dvere do domu otvorené a psy mohli byť na dvore a zároveň v čase očakávaného príchodu vnuka domov, nebola taktiež na dvore, aby mala psov pod dohľadom alebo neuzatvorila psov vo vnútri domu v čase okolo

obeda, možno konštatovať, že z jej strany došlo k zanedbaniu dohľadu nad maloletým. Ako dospelá osoba bola doma v čase jeho príchodu domov. Sama žalovaná pritom vypovedala, že zvykla v čase predpokladaného príchodu domov čakať na vnuka na dvore. Ak by tomu tak bolo, bránu do dvora po príchode žalovaného v 4. rade domov, mohla skontrolovať a uzamknúť ona. Preto je žalovaná v 3. rade spoločne a nerozdielne zodpovedná za škodu spôsobenú žalobkyni spoločne so žalovaným v 4. rade, ako osoba, ktorá v čase útoku psov na žalobkyňu, vykonávala nad žalovaným v 4. rade dohľad.

84. Okrem uvedeného, popísané konanie žalovanej v 3. rade možno posúdiť aj ako porušenie preventívnej povinnosti, keďže každý je povinný počínať si tak, aby sa nikomu neublížilo. Stačilo, ak by žalovaná v 3. rade uzavrela psov v čase predpokladaného príchodu vnuka domov vo vnútri domu. Žalovaná v 3. rade pritom nemusela mať vedomosť presne o čase, kedy vnuk príde domov, stačilo, že vedela, čo potvrdila vo svojej výpovedi, časové rozpätie hodiny, kedy vnuk prichádzal domov. Jednalo sa o rozpätie hodiny resp. hodiny a pol v čase od cca 11.30 do 13.00 hod.. Prípadne stačilo, ak by sa psy nachádzali na dvore, aby bola s nimi vonku a po príchode vnuka skontrolovala uzamknutie brány do dvora. Žalovaná v 3. rade si totiž bola vedomá tak závažnej skutočnosti, že psy sa v prípade neuzamknutia brány do dvora môžu dostať na ulicu a prípadne môžu aj ublížiť pre nich cudzím ľuďom, keďže ako uviedla v trestnom konaní jednalo sa o bojové plemeno.

85. Keďže žalovaná v 3. rade si nepočínala tak, ako je vyššie uvedené, porušila všeobecnú preventívnu povinnosť a porušenie tejto povinnosti je v príčinnej súvislosti so škodou na zdraví žalobkyne. Pokiaľ by totiž žalobkyňa uzavrela psov v čase príchodu vnuka domov, alebo čakala vnuka na dvore a skontrolovala uzamknutie brány, psy by sa nedostali zo dvora na ulicu a ku škode žalobkyne by nedošlo. Okrem už uvedeného u žalovanej v 3. rade tým, že ponechala psov voľne na dvore bez dozoru, došlo k porušeniu povinnosti osoby, ktorá nad psami vykonávala dohľad v zmysle ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 282/2002 Z.z., pretože tým umožnila, aby potom, čo jej vnuk riadne neuzamkol bráničku, psy vybehli na voľné priestranstvo.

86. Všeobecná občianskoprávna prevencia je právnou povinnosťou, ktorej porušenie predstavuje protiprávne konanie a pri splnení ďalších podmienok má za následok vznik všeobecnej občianskoprávnej povinnosti podľa § 420 Občianskeho zákonníka. Každý je povinný počínať si v občianskoprávnom styku podľa podmienok konkrétnej situácie tak starostlivo (pozorne, ohľaduplne), aby pritom nespôsobil škodu na zdraví, majetku, právach iného, prírode alebo životnom prostredí, čo znamená, že je povinný zachovávať pri svojom konaní s ohľadom na konkrétne podmienky vždy taký stupeň pozornosti, starostlivosti a ohľaduplnosti, ktorý je (objektívne posudzované) spôsobilý vždy zabrániť vzniku daných škôd. K tomuto názoru dospela súdna prax (R 16/1980, R 5/1981, R 12/1986, R 9/1992).

87. V zmysle uvedeného je daná aj zodpovednosť žalovaných v 1. a 2. rade za škodu spôsobenú žalobkyni t.j. z dôvodu porušenia všeobecnej preventívnej povinnosti. Ak si niektorý účastník občianskoprávneho vzťahu nesplní všeobecnú prevenčnú povinnosť, neplní svoju právnu povinnosť, koná protiprávne a zodpovedá za škodu vzniknutú v príčinnej súvislosti s týmto opomenutím. Škoda môže vzniknúť aj v príčinnej súvislosti s porušením iného právneho predpisu, ktorým je aj zákon č. 282/2002 Z.z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov, ako aj zákona č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti.

88. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že žalovaní v 1. aj 2. rade vo vzťahu k obom psom vykonávali práva a povinnosti ako ich držitelia. Zákon č. 282/2002 Z.z. pojem držiteľa psa nedefinuje. Všeobecná definícia pojmu držiteľ je uvedená v § 129 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého držiteľ je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou, alebo kto vykonáva právo pre seba. Z výpovedí strán sporu vyplynulo, že starostlivosť o psov zabezpečovali obaja žalovaní v 1. a 2. rade a to bez ohľadu na to, kto z nich je ich vlastníkom. Obaja ako držitelia psov boli povinní počínať si tak, aby nedošlo ku škode na zdraví. Súd má za to, že zo strany žalovaných v 1. a 2. rade neboli vykonané všetky potrebné opatrenia na to, aby psy mali zabránený voľný pohyb mimo priestor, v ktorom boli chované. Z výpovede strán sporu vyplynulo, že psy s vedomým žalovaných boli púšťané voľne na dvor, kde voľne pobehovali a to aj bez dozoru. Minimálne to vyplýva z výpovede žalovanej v 3. rade, ktorá potvrdila, že aj keď sa psy zdržiavali väčšinou vo vnútri domu, púšťali sa aj voľne na dvor a to aj bez dozoru. Vedomosť o tom mali aj žalovaní v 1. a 2. rade, čo vyplýva aj z toho, že sám žalovaný v 1. rade mal ostatným členom domácnosti prízvukovať, aby vstupná bránička do dvora sa stále uzamykala. Napriek tomu sa psy dostali mimo ich chovný priestor a to za situácie, ktorú žalovaní mohli a mali predpokladať. Tým zo strany žalovaných

v 1. a 2. rade došlo k porušeniu ustanovenia § 22 ods. 8 zákona č. 39/2007 Z.z. pretože nezabezpečili také opatrenia, ktoré by zabránili úniku psov z ich dvora.

89. Žalovaní mohli a mali si byť vedomí toho, že môže dôjsť k rôznym situáciám, kedy môžu psy uniknúť na ulicu a to zvlášť poukazujúc na to, že uvedené sa stalo aj pred útokom psov na žalobkyňu. Taktiež žalovaní ako rodičia mohli a mali si byť vedomí, že môže nastať situácia, že ich ešte maloletý syn neuzamkne riadne vstupnú bránu po príchode domov resp. že psy môžu uniknúť na ulicu aj pri vstupe maloletého z ulice na dvor. Na režim vodenia psa mimo chovného priestoru spadá režim podľa § 4 ods. 1 zákona č. 282/2002 Z.z., takže vodiť psy mimo chovný priestor mohla len osoba fyzicky a psychicky spôsobilá, schopná psy ovládať v každej situácii a schopná predchádzať tomu, aby psy útočili alebo iným spôsobom ohrozovali človeka alebo zvieratá. Súd má pritom za to, že uvedené ustanovenie sa vzťahuje na všetky situácie, kedy sa pes môže ocitnúť mimo chovný priestor.

90. Žalovaní ako držitelia psov porušili všeobecnú prevenčnú povinnosť pokiaľ umožnili, aby psy sa voľne pohybovali v priestranstve pri rodinnom dome aj bez dozoru. Museli a mali vedomosť aj o tom, že žalovaná v 3. rade necháva psov na dvore aj bez dozoru a to aj v čase príchodu ich maloletého syna domov zo školy. Žalovaní mali a mohli predvídať, že v takýchto situáciám môžu psy sa dostať na ulicu a to zvlášť preto, že k tomu už v minulosti došlo. Takýmto konaním ako držitelia psov porušili aj ustanovenie § 415 Občianskeho zákonníka. Žalovaní mali a mohli predvídať, že ponechanie psov bez dozoru na dvore nie je opatrením zabraňujúcim vzniku škody. Tým, že sa psy dostali na verejné priestranstvo, došlo k porušeniu povinností držiteľov psov, ktorí nezabránili ich voľnému pohybu mimo priestorov na to určených.

91. Súd na základe uvedeného konštatuje, že u žalovaných v 1. až 4. rade sú splnené predpoklady zodpovednosti za škodu podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zo strany žalovaných došlo k porušeniu ich zákonných povinnosti, hlavne v zmysle § 415 Občianskeho zákonníka. V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa pri útoku psov na jej osobu utrpela ujmu na zdraví a z dokazovania tiež je zrejmá príčinná súvislosť medzi porušením povinností žalovaných a škodou žalobkyne. Ak by sa psy nepohybovali voľne bez dozoru na priestranstve v okolí rodinného domu, nedošlo by k ich vybehnutiu na ulicu potom, čo nedošlo k riadnemu uzatvoreniu brány do dvora rodinného domu a tým ani k útoku psov na osobu žalobkyne.

92. Súd s poukazom na ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka sa zaoberal aj tým, či ku škode nedošlo aj spoluzavinením poškodenej žalobkyne. Z výpovede žalobkyne vyplýva, že v čase pred útokom psov kráčala po druhej strane cesty než je nehnuteľnosť žalovaných, keďže v ten deň pre žalovaných poštu nemala. V konaní nebolo tvrdené, ani preukázané, aby žalobkyňa pred útokom psov nejakým spôsobom provokovala. Naopak z dokazovania vyplýva, že psy bez jej pričinenia vybehli z dvora a hneď zaútočili na jej osobu.

93. Zodpovednosť za škodu, ktorá bola spôsobená viacerými škodcami, upravuje ustanovenie § 438 Občianskeho zákonníka. Spoločnú zodpovednosť viacerých škodcov možno upraviť tak, že spoloční škodcovia budú zodpovední podľa miery svojej účasti na spôsobení škody (tzv. delená zodpovednosť alebo tak, že budú zodpovední spoločne a nerozdielne (tzv. solidárna zodpovednosť). Občiansky zákonník preferuje princíp solidárnej zodpovednosti viacerých škodcov, ktorý je upravený v prvom odseku uvedeného ustanovenia a len v odôvodnených prípadoch má súd možnosť rozhodnúť, že tí ktorí škodu spôsobili zodpovedajú za ňu podľa svojej účasti na spôsobení škody. Vyplýva to aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/110/2011 zo dňa 12.09.2011, podľa ktorého kým solidárna zodpovednosť (§ 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka) je zákonným pravidlom, delená zodpovednosť (§ 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka) je výnimkou z tohto zákonného pravidla. Zásadne teda platí, že pokiaľ bola škoda spôsobená dvomi alebo viacerými škodcami, a to či už súbežnou činnosťou alebo na sebe nezávislou činnosťou s jednou škodou, zodpovedajú za ňu škodcovia spoločne a nerozdielne (solidárna zodpovednosť).

94. V danom prípade škoda bola spôsobená žalovanými porušením ich všeobecných preventívnych povinností. U žalovaných v 1. a 2. rade je to porušenie povinností ponechania psov voľne sa pohybovať v priestranstve pri rodinnom dome aj bez dozoru a bez riadneho zabezpečenia opatrení na zabránenie ich úniku na verejné priestranstvo, u žalovanej v 3. rade je to taktiež porušenie povinností ponechania psov na dvore rodinného domu bez dozoru a to aj v čase príchodu maloletého domov a u žalovaného

v 4. rade porušenie povinnosti riadneho neuzatvorenia resp. neuzamknutia brány do dvora, kde sa voľne pohybovali psy. V danom prípade preto nejde o odôvodnený prípad, kedy by bolo možné určiť mieru zodpovednosti jednotlivých žalovaných v závislosti od ich účasti na spôsobenej škode a preto boli zaviazaní zaplatiť škodu žalobkyni spoločne a nerozdielne.

95. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, bolesť je ujma spôsobená poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov.

96. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len "následok").

97. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, náhrada za bolesť sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná zistenému poškodeniu na zdraví, priebehu liečenia alebo odstraňovaniu jeho následkov.

98. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, náhrada za bolesť sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Sadzby bodového hodnotenia za bolesť sú ustanovené v prílohe č. I. v II. a III. časti.

99. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorázovo. Musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti.

100. Podľa § 4 ods. 2 veta prvá zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú ustanovené v prílohe č. I. v II. a III. časti.

101. Podľa § 5 ods. 1, 2 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 7 a 8). Výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2% z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa odseku 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na najbližšie celé euro smerom nahor.

102. Podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, V prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %.

103. Podľa § 1 opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR č. S14243-2021-O zo 21.05.2021 o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2021, výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2021 za jeden bod je 22,66 eura.

104. Žalobkyňa sa žalobou domáhala v prvom rade úhrady základnej náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 4.826,- Eur. Jedná sa o náhradu podľa Posudku o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia vyhotoveného znalcom, ktorého závery ani jedna zo strán v konaní nenamietala. Podľa posudku bolestné bolo ohodnotené 135 bodmi a sťaženie spoločenského uplatnenia 100 bodmi.

105. Výška náhrady za jeden bod v roku 2011 predstavovala 22,66 Eur, titulom bolestného tak žalobkyni patrí náhrada v sume 3.059,10 Eur (135 bodov krát 22,66 Eur) a titulom sťaženia spoločenského uplatnenia suma 2.266,- Eur (100 bodov krát 22,66 Eur). Spolu náhrada za bolesť a sťaženie

spoločenského uplatnenia predstavuje sumu 5.325,10 Eur t.j. po zaokrúhlení podľa § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. sumu 5326,- Eur. Výška tejto základnej náhrady v konaní teda nebola sporná.

106. Žalobou žalobkyňa si uplatnila sumu 4.826,- Eur z dôvodu čiastočnej úhrady tohto nároku vo výške 500,- Eur zo strany žalovaných pred začatím konania. V priebehu konania žalovaní plnili titulom základnej náhrady bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia taktiež sumu 500,- Eur, v dôsledku čoho po čiastočnom späťvzatí bolo konanie v tejto časti zastavené. Z uvedených dôvod súd priznal žalobkyni základnú náhradu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 4.326,- Eur (5.326,- Eur mínus dvakrát po 500,- Eur). Pokiaľ sa týka čiastočného plnenia zo strany žalovaných, súd poukazuje na to, že toto čiastočné plnenie nespôsobuje účinky uznania záväzku a nie je možné to považovať za uznanie nárokov žalobkyne uplatnených v tomto konaní poukazujúc na ustanovenie § 588 Občianskeho zákonníka.

107. V ďalšom sa žalobkyňa domáhala zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 1.133,- Eur t.j. 50 % zo základnej náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia. Uvedené zdôvodnila tým, že po útoku psov ležala na zemi až do príchodu sanitky. Následne bola hospitalizovaná, kde iba ležala. Po návrate z nemocnice ju vozili na vozíku a štyri týždne bola odkázaná na pomoc pri chôdzi, toalete, obliekaní a ďalších činnostiach. Pohybovala sa len pomocou barlí, musela oddychovať, bola obmedzená pohybom aj bolesťou, nemohla jazdiť na bicykli, šoférovať, musela sa vyhýbať športovým aktivitám a slnečnému žiareniu. Jej spoločenské uplatnenie bolo obmedzené vo všetkých oblastiach.

108. V zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. je daná možnosť súdu, v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je napr. uznanie invalidity, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť, najviac však o 50 %.

109. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/27/2023 zo dňa 26.10.2023, odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia už vo svojej základnej výmere predstavuje náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného a pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb. Priznanie základného odškodnenia predpokladá, že doterajšie možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti sú objektívne obmedzené. Zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia predpokladá existenciu ďalších skutočností umožňujúcich záver, že obmedzenia poškodeného nemožno vyjadriť len základným odškodnením. Postup podľa ustanovenia § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. preto prichádza do úvahy len v skutočne výnimočných prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa, kedy ani zvýšenie základného odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia dostatočne nevyjadruje následky, ktoré sú v dôsledku poškodenia zdravia trvalé obmedzené alebo stratené. Lekárske hodnotenie tvorí základ, z ktorého sa vychádza pri posudzovaní predpokladov poškodeného pre jeho ďalšie uplatnenie v živote a v spoločnosti.

110. Z uvedeného vyplýva, že pri rozhodovaní o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia nie je možné prihliadať na poškodenie zdravia, za ktoré bola poskytnutá základná náhrada. Zo znaleckého posudku č. 37/2021 a to odpovede znalca na otázku, či zranenie u poškodenej zanechá trvalé následky a v čom bola resp. je poškodená obmedzená v obvyklom spôsobe života a po akú dobu vyplýva, že znalec pri vypracovaní posudku bral do úvahy väčšinu skutočnosti, ktorými žalobkyňa zdôvodňovala zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a to dobu a obmedzenia počas jej hospitalizácie, chodenie za pomocí barlí, i obmedzenia počas práceneschopnosti. Taktiež znalec bral do úvahy bolestivosť liečby rán vrátane častých prevädzov, odkázanie na pomoc iných osôb po dobu cca 4 týždňov, užívanie liekov od bolesti. Trvalými následkami u žalobkyne podľa znalca sú viditeľné viacpočetné jazvy, ktoré pokiaľ nie sú kryté odevom, pôsobia esteticky rušivo. Poškodená nemôže dobre sedieť, má necitlivé lýtko, na jazvy si aplikuje krém. Poukazujúc na uvedené žalobkyni nemožno priznať zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia na základe uvedených skutočností, pretože uvedené znalec posudzoval už v rámci základného bodového ohodnotenia.

111. Pri posudzovaní rozsahu odškodnenia spoločenského uplatnenia bolo potrebné zohľadniť to, akým spôsobom sa ujma na zdraví prejaví na živote žalobkyne v budúcnosti. Dokazovaním bolo v konaní preukázané, že žalobkyňa nastúpila do toho istého zamestnania ako pred úrazom. Žalobkyňa je schopná vykonávať činnosti, ktoré vykonávala pred úrazov napr. pracovať v záhrade, chodiť do prírody. Žalobkyňa nie je ležiaca, imobilná, z ktorého dôvodu by sa nedokázala sama o seba postarať a naďalej by bola odkázaná na pomoc iných osôb. Žalobkyňa sa dokáže samostatne pohybovať, šoféruje, naďalej sa môže

venovať svojim záujmom, záľubám. Tieto skutočnosti neodôvodňujú zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia u žalobkyne v rozsahu 50 % zvýšenia základného bodového hodnotenia.

112. Na strane druhej súd musel prihliadnuť na to, že vyššie uvedené činnosti síce žalobkyňa je schopná vykonávať, avšak už len s určitými obmedzeniami. Z výsluchu žalobkyne, ale aj svedkov vyplýva, že jazvy po hryzných ranách, ktoré znalec hodnotil ako trvalé následky, žalobkyňa nemôže vystavovať slnku, v lete nedokáže byť ani v chládku, väčšinou sa zdržiava vo vnútri. Z uvedených dôvodov nemôže ísť niekam k vode, na dovolenku. V ranách cíti stále štípanie, bolesti, tŕpnutie. Musí často oddychovať, nedokáže si čupnúť. Aj znalec v znaleckom posudku uviedol, že liečenie u poškodenej nie je ešte ukončené.

113. Ako vyplýva z uznesenia NS SR sp. zn. 8Cdo/46/2018 zo dňa 30.01.2020 „Úvaha súdu o primeranosti zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. nie je voľná. Súd musí dbať o to, aby priznaná výška tejto náhrady bola založená na objektívnych a rozumných dôvodoch a aby medzi výškou priznanej náhrady a spôsobenou škodou existoval vzťah primeranosti. Pri rozhodovaní o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia súd zohľadňuje jednak tie stránky, ktoré sú spoločné pre život všetkých ľudí (možnosť vykonávať bežné životné úkony, postarať sa o svoju hygienu, stravovanie, obliekať sa, žiť prípadne rodinným životom, realizovať sa v partnerskom vzťahu, mať deti), jednak tie stránky, ktoré sú osobitné u každého jednotlivca zvlášť vzhľadom na jeho spoločenské dovtedajšie pôsobenie (stupeň jeho angažovanosti v najrozmanitejších sférach spoločenského života, za ktoré už doterajšia súdna prax považuje napríklad oblasť kultúry, športu, umenia, politiky, vedy). Jednotiacim hľadiskom pri určovaní adekvátneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je, aby obe tieto stránky boli zohľadnené tak, že ich vzájomná jednota vyjadrí primeranosť priznanej náhrady vo vzťahu k povahe následkov poškodenia zdravia.“

114. Porovnaním života žalobkyne pred útokom psov na jej osobu a po ňom, je podľa súdu evidentné, že došlo k obmedzeniu možností jej spoločenského uplatnenia. Kvalita života žalobkyne ako poškodenej je poznačená následkami, ktoré jej podstatným spôsobom obmedzujú resp. sťažujú možnosti viesť riadny život ako pred incidentom. Keďže sťaženie spoločenského uplatnenia resp. aj jeho zvýšenie je jednorazovou náhradou pre celý ďalší život, považoval súd dôvody hodné osobitného zreteľa za dostatočne preukázané na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, avšak len vo výške 10 %, čo predstavuje 226,- Eur.

115. Podľa článku 19 ods. 2 Ústavy SR č. 460/1992 Z.z., každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

116. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

117. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

118. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

119. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

120. Ďalším uplatneným nárokom žalobkyne je náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 2.300,- Eur. Uviedla, že útokom psov dňa 21.05.2021 došlo aj k zásahu do jej práva na ochranu osobnosti, keďže ujma, ktorú pritom utrpela sa nepremietla len do jej telesnej integrity a majetkovej sféry, ale aj do inej než majetkovej sféry. Má psychické problémy, spomienky na útok sa jej pravidelné vracajú, budí sa zo spánku.

121. Sťaženie spoločenského uplatnenia a nemajetková ujma sú rôzne nároky, ktoré je potrebné odlišovať. Sťaženie spoločenského uplatnenia je definované ako stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh. Náhrady nemajetkovej ujmy sa žalobkyňa domáha z dôvodu zásahu do jej osobnostných práv, ktorými sú aj právo na česť a dôstojnosť, právo na telesnú integritu, právo na súkromie, na rodinný život. Medzi základné hodnoty osobnosti, ktoré výslovne uvádza § 11 Občianskeho zákonníka, patrí aj právo na ochranu života a zdravia. Predpokladom úspešnosti žaloby na ochranu osobnosti je existencia troch základných predpokladov, ktoré musia byť splnené súčasne. Prvým z predpokladov je existencia neoprávneného zásahu do osobnosti fyzickej osoby, pričom môže sa jednať tak o aktívne, ako aj pasívne správanie. Druhým predpokladom je skutočnosť, že zásah je objektívne spôsobilý privodiť ujmu na právach chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka. Stačí pritom, aby zásah bol spôsobilý narušiť alebo ohroziť tieto práva, nevyžaduje sa priame vyvolanie následkov. Tretím predpokladom vzniku zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby je existencia príčinnej súvislosti medzi uvedenými predpokladmi teda medzi neoprávneným zásahom do osobnosti t.j. určitým správaním a porušením alebo ohrozením osobnostných práv.

122. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/65/2013 z 28.05.2014, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. R 1/2015, ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach; tieto nároky treba dôsledne rozlišovať a pri ich posudzovaní mať na zreteli nielen odlišnosť vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na ne vzťahuje. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov nemožno vyvodiť, že by sa v rámci odškodňovania bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti, súkromia alebo rodinného života poškodeného.

123. Podľa uvedeného rozsudku Najvyššieho súdu SR, zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 O.z. je dosiahnuť vyváženosť miery ujmy na hodnotách ľudskej dôstojnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takej nemajetkovej ujmy a s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadne optimálne, a tým účinne vyvážiť a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu a najúčinnejšiu občianskoprávnu ochranu osobnosti fyzickej osoby. Na rozdiel od toho, zmyslom náhrady ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok do telesnej (fyzickej) integrity fyzickej osoby (§ 444 O.z.) je pokúsiť sa poskytnúť relutárnu náhradu za ujmu spôsobenú poškodením zdravia, jeho liečenia alebo odstraňovania jeho následkov (bolestné), resp. za ujmu na zdraví, ktorá má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (sťaženie spoločenského uplatnenia).

124. Ústavný súd SR v náleze sp. zn. I.ÚS 426/2014 zo dňa 13.08.2014 uviedol, že nerozporuje názor sťažovateľky, že dôsledky poškodenia zdravia sa prejavili aj vo viacerých sférach jej súkromného a rodinného života, avšak z pohľadu platnej právnej úpravy je zrejmé, že tieto ujmy sú kryté inštitútom sťaženia spoločenského uplatnenia a odškodňované jednorazovo na základe bodového ohodnotenia v závislosti od rozsahu obmedzení pri uplatnení v živote a spoločnosti. Ustanovenia zákona č. 437/2004 Z.z. teda upravujú náhradu za dôsledky poškodenia zdravia v pracovnom, kultúrnom, súkromnom, manželskom, ale napríklad aj politickom, či športovom živote. Pokrývajú teda náhradu všestranných obmedzení poškodeného v rôznych sférach života pri plnení jeho rôznych spoločenských úloh, ktoré sa prejavili ako dôsledok poškodenia zdravia.

125. V danej veci si žalobkyňa uplatnila nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Súd má za to, že uvedené nároky, hoci sú uplatnené na základe toho istého deja, ktorým došlo k poškodeniu zdravia žalobkyne, sú ňou uplatnené na základe odlišných dôvodov. Pri uplatnení nároku na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyňa vychádzala z lekárskeho posudku, ktorým bolo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotené podľa položky

432e - rozsiahle plošné jazvy po poraneniach, popáleninách, omrzlinách a po operačných, zákrokoch podľa lokalizácie 151 - 200 cm2 povrchu tela. Náhradu nemajetkovej ujmy požaduje v dôsledku psychickej traumy, ktorú v dôsledku útoku psov utrpela. Na základe uvedeného sa súd priklonil k názoru vyslovenému Najvyšším súdom SR v citovanom rozhodnutí pod sp. zn. 7Cdo 65/2013. Zároveň je potrebné uviesť, že zákon č. 437/2004 Z.z. v jeho prílohe 1, časti II. Sadzby bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia neobsahuje položku, podľa ktorej je možné ohodnotiť psychickú ujmu (obsahuje len položky na obodovanie duševných porúch po poraneniach hlavy). Ani z ustanovení uvedeného zákona nie je možné vyvodiť, aby sa náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia poskytovala za ujmu, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti.

126. Následne sa súd zaoberal tým, či sú splnené predpoklady pre priznanie nemajetkovej ujmy žalobkyni. Podmienkou priznania materiálnej satisfakcie podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je nemajetková ujma, ktorá je spôsobilá v značnej miere znížiť dôstojnosť občana a jeho vážnosť v spoločnosti, prípadne spôsobiť ujmu v osobnostnej, teda nemajetkovej sfére života a zdravia žalobkyne takej intenzity, že nepostačuje poskytnutie primeraného zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z výsluchu žalobkyne, ale aj vypočutých svedkov má súd za preukázané, že žalobkyňa od útoku psov na jej osobu mala problémy so spánkom, nepochybne aj vzhľadom na intenzitu útoku psov na jej osobu. Skutočnosť, že po príchode domov z nemocnice bola odkázaná na pomoc blízkych, nepochybne zasiahla do jej súkromného a rodinného života. Taktiež do jej súkromného a rodinného života zasiahla skutočnosť, že spočiatku nemohla šoférovať, aj na lekárske kontroly ju museli doprevádzať príbuzní, nemohla počas trvania práceneschopnosti byť aktívna napr. pokiaľ ide o účasť na spoločenských podujatiach. Kým do útoku psov žila plnohodnotným spoločenským i pracovným životom, po útoku začala mať s tým problémy. S manželom chodievali na dovolenky, na turistiku, k známym. Potom, čo nastali problémy tak tieto aktivity prestali. Žalobkyňa aj naďalej má obmedzenia, ktoré narúšajú jej súkromný život, nemôže sa v plnom rozsahu venovať jej záľubám (turistika, práca v záhrade), hlavne v letných mesiacoch musí dbať na výber oblečenia, aby jazvy po hryzných ranách boli zakryté. Poškodenie zdravia podstatne ovplyvnilo jej osobný, súkromný aj spoločenský život. Žalobkyňa v konaní preukázala, že v dôsledku psychickej traumy vyhľadala aj odbornú pomoc a v liečení pokračuje, o čom svedčia ňou predložené lekárske správy. Súd preto konštatuje, že predpoklady pre priznanie nemajetkovej ujmy žalobkyni boli splnené.

127. Výška náhrady nemajetkovej ujmy je na posúdení súdu. Z dokazovania je nepochybné, že žalobkyňa po útoku psov nemohla ďalej pokračovať v jej bežnom živote ktorý dovtedy viedla, čo predstavuje zásah do jej súkromia a rodinného života. Pokiaľ ide o posúdenie výšky súd však bral do úvahy aj to, že bolo potrebné odlíšiť stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré malo nepriaznivé následky pre životné úkony žalobkyne (sťaženie spoločenského uplatnenia), od stavu v súvislosti s neoprávneným zásahom do jej zdravia, čo spôsobilo narušenie jej súkromného života a rodinných vzťahov. Pokiaľ sa týka pracovného života žalobkyne určite nie je možné spochybniť, že žalobkyňa mala a má po útoku psov psychické problémy vzhľadom na charakter jej práce, kde denne prechádza aj okolo dvorov, v ktorých sú chované psy, avšak tiež súd musel zohľadnil skutočnosť, že do tejto práce nastúpila (mala pritom možnosť aj zmeny) a naďalej ju vykonáva. Poukazujúc na uvedené skutočnosti súd priznal žalobkyni sumu 500,- Eur ako náhrada nemajetkovej ujmy.

128. V prevyšujúce časti pokiaľ sa týka zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia a náhrady nemajetkovej ujmy, súd žalobu zamietol z už vyššie uvádzaných dôvodov.

129. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania. Výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

130. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. v znení platnom od 1.2.2013, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

131. Úroky z omeškania boli žalobcovi priznané v zmysle ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka poukazujúc na vládne nariadenie č. 87/1995 Z.z. Priznanie úrokov z omeškania žalobkyňa

požadovala len pri uplatnenom nároku na základnú náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Úrok z omeškania navrhovala priznať od 19.05.2023 t.j. odo dňa doručenia Predžalobnej výzvy zo dňa 18.05.2023, žalovaným.

132. Súd žalobkyni priznal úrok z omeškania od 20.08.2023 potom čo dospel k záveru, že do omeškania s plnením sa žalovaní dostali až dňom po uplynutí 3 mesiacov od uplatnenia nároku žalobkyňou voči žalovaným, keďže v Predžalobnej výzve boli žalovaní vyzvaní na uzatvorenie Dohody o vyrovnaní v zmysle § 6 zákona č. 437/2004 Z.z., kde poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok až po uplynutí uvedenej lehoty, v ktorej nedošlo k uzatvoreniu dohody alebo k uspokojeniu jeho nárokov. Žalovaní sa preto mohli dostať do omeškania až nasledujúci deň po uplynutí tejto 3 mesačnej lehoty. V prevyšujúcej časti t.j. v časti priznania úroku z omeškania žalobkyni za obdobie od 19.05.2023 do 19.08.2023 súd žalobu zamietol.

133. Súd zaviazal žalovaných zaplatiť žalobkyni úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia t.j. zo sumy 4.826,- Eur za obdobie od 20.08.2023 do 15.10.2023, kedy došlo k čiastočnému plneniu žalovanými v sume 500,- Eur a zo sumy 4.326,- Eur od 16.10.2023 do zaplatenia. Je zrejmé, že ide úroky z omeškania s plnením peňažného dlhu priznaného žalobkyni titulom náhrady škody na zdraví pozostávajúcej zo základného bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Nejde teda o prípad priznania mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia.

134. Podľa § 232 ods. 3 Civilného sporového poriadku, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

135. Súd umožnil žalovaným vzhľadom na ich osobné, majetkové a zárobkové pomery zistené v priebehu konania uhradiť žalobkyni jej priznané istiny a úroky z omeškania v dlhšej než zákonnej 3-dňovej lehote na plnenie. Súd nepovolil žalovaným splácať priznané nároky v splátkach poukazujúc na to, že žalovaní mali možnosť dohodnúť sa so žalobkyňou na splátkach, kedy zo strany žalobkyne bola ochota prispôsobovať splátkový kalendár aj požiadavkám žalovaných. Lehotu 60 dní od právoplatnosti rozsudku vo veci samej na zaplatenie súd považuje za primeranú na zabezpečenie si finančných prostriedkov a to aj vzhľadom na výšku istín, ktoré boli žalobkyni priznané.

136. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

137. Podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

138. Podľa § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

139. V zmysle § 257 Civilného sporového poriadku, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa

140. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

141. Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

142. Žalobkyňa podanou žalobou si uplatnila viaceré nároky a to nárok titulom základnej náhrady bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 4.826,- Eur, nárok titulom zvýšenia spoločenského uplatnenia vo výške 1.133,- Eur a nárok titulom nemajetkovej ujmy vo výške 2.300,- Eur. Uvedené nároky sú samostatnými nárokmi na náhradu škody, ktoré sú na sebe nezávislé. Jednotlivé dielče nároky na náhradu škody sú podľa hmotného práva úplne samostatné, nakoľko predpoklady ich vzniku sú odlišné a tiež vznikajú v rôznom (inom) čase. So samostatnosťou dielčich nárokov na

náhradu škody je nutné počítať aj pri rozhodovaní o trovách konania (porovnaj R 10/1976, R 28/1970), obdobne podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3MCdo/11/2011 z 11.10.2012 v prípade, ak súd prejednáva v spoločnom konaní viacero právnych vecí, považuje sa pre účely rozhodnutia o náhrade trov konania každá z týchto vecí za samostatnú. V takom prípade treba samostatne posúdiť mieru úspechu a neúspechu účastníkov.

143. Náhradu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia si žalobkyňa uplatnila vo výške 4.826,- Eur. Žalobkyni bola priznaná uvedeným titulom suma 4.326,- Eur, potom, čo konanie bolo čiastočne v časti istiny 500,- Eur zastavené. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania a to aj čiastočnému z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby, je povinnosťou súdu skúmať v tejto časti procesnú zodpovednosť strán sporu za zastavenie konania. Procesnú zodpovednosť súd posudzuje výlučne z procesného hľadiska. Pokiaľ jedna strana zaviní zastavenie konania, vzniká jej povinnosť nahradiť druhej strane trovy konania. V danej veci z platí, že čiastočné zastavenie konania zavinili žalovaní. K čiastočnému späťvzatiu žaloby totiž došlo zo strany žalobkyne z dôvodu čiastočného plnenia žalovaných, ku ktorému došlo dňa 16.10.2023 t.j. po podaní žaloby na tunajšom súde a teda po začatí konania vo veci. Vo zvyšnej časti, pokiaľ sa týka priznania základnej náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia bolo žalobe vyhovené. Súd preto konštatuje, že v tejto časti nároku mala žalobkyňa plný úspech a preto jej bola priznaná náhrada trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku, samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom.

144. V častiach žaloby, v ktorých sa žalobkyňa domáhala zvýšenia základnej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a nároku na nemajetkovú ujmu titulom ochrany osobnosti, mala žalobkyňa úspech len čiastočný pokiaľ ide o výšku priznanej náhrady. Ak nejde o prípad, kedy bolo žalobe celkom vyhovené, musí byť v zmysle citovaného ustanovenia § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku náhrada trov pomerne rozdelená s tým, že súd určí pomer úspechu oboch strán vo veci a od úspechu strany, ktorá má v konaní vyšší úspech odčíta jej neúspech. V oboch uvedených nárokov bola žalobkyni priznaná suma, kedy je zrejme, že úspešnejší by v týchto častiach žaloby mali byť žalovaní. Na strane druhej v oboch nárokoch t.j. pri zvýšení základnej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj pri náhrade nemajetkovej ujmy výška priznanej istiny závisela od úvahy súdu.

145. V náleze sp. zn. II.ÚS/399/2019 zo dňa 15.04.2020 Ústavný súd SR poukázal na svoje predchádzajúce rozhodnutie sp. zn. I.ÚS/56/2017 z 08.02.2017, podľa ktorého právna úprava náhrady trov konania v sporovom konaní sa podľa doterajšej úpravy v OSP, ako aj podľa novej úpravy účinnej od 1.7.2016 v CSP, spravuje zásadou úspechu v konaní/spore. Z porovnania doterajšej a novej právnej úpravy vyplýva, že CSP už nemá ustanovenie obdobné úprave obsiahnutej v § 142 ods. 3 OSP, ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k úprave obsiahnutej v § 142 ods. 2 OSP. Z uvedeného síce vyplýva, že nepatrný neúspech už CSP nepozná (a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov sa podľa CSP už zohľadňuje každý neúspech), avšak ani nová právna úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne ako podľa doterajšej úpravy. Následne ústavný súd poukázal tiež na komentár publikácie Civilný sporový poriadok od autorov S., D., K., E., K., T. a kol. vydanej na nakladateľstve C. H.Beck v roku 2016 str. 926 a 927.

146. Taktiež v náleze sp. zn. III.ÚS/475/2018 zo 04.02.2021 Ústavný súd SR skonštatoval, že výška plnenia (náhrada nemajetkovej ujmy) bola závislá od úvahy súdu a teda bola prípadom odôvodňujúcim osobitné posudzovanie úspechu a neúspechu v konaní s dôsledkami na rozhodovanie o náhrade trov konania. Zmyslom novej právnej úpravy CSP nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepčne odchýliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 OSP. Na základe toho záver krajského súdu v prejednávanej veci absolútne vylučujúci osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, nemožno akceptovať a takáto interpretácia § 255 CSP súdom nie je v súlade s ústavou.

147. V časti žaloby, v ktorých sa žalobkyňa domáhala zvýšenia základnej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a nároku na nemajetkovú ujmu, súd posúdil nárok žalobkyne za dôvodný, pričom výška priznanej náhrady závisela od úvahy súdu. Poukazujúc na uvedené rozhodnutia, súd preto aj v týchto častiach priznal žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu, avšak len z priznanej výšky nároku.

148. Súd zvažoval v danej veci aj aplikáciu ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku. Uvedené ustanovenie umožňuje súdu nepriznať náhradu trov konania úspešnej strane v spore. Ustanovenie predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok konania a zásady za zavinenie. Už zo slovného znenia tohto ustanovenia vyplýva, že ide o ustanovenie výnimočné. Vždy musí ísť o výnimočný prípad, kedy existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Zákon teda vyžaduje na rozhodnutie v zmysle uvedeného ustanovenia dve podmienky: musí ísť o dôvody hodné osobitného zreteľa a o výnimočné okolnosti. Dôvody osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje.

149. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo môžu spočívať v postavení strany konania a jej v majetkových, sociálnych, osobných a ďalším pomeroch. Pri aplikácii tohto ustanovenia súd skúma aj dôvody, ktoré viedli k podaniu žaloby, postoj strán v konaní a plnenie si ich procesných povinností. Úvaha súdu o tom, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci.

150. Po posúdení veci v uvedenom smere, súd dospel k záveru, že v danej veci nie sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania žalobkyni. Samotné dôvody na strane žalovaných a to, že žalovaná v 2. rade nie je zamestnaná, žalovaná v 3. rade je dôchodkyňou a žalovaný v 4. rade je maloletý, nie sú bez ďalšieho dôvodom hodným osobitného zreteľa pre nepriznanie trov úspešnej strane. Takýmto dôvodom nemôže byť ani skutočnosť, že žalovaný v 4. rade ako maloletý dostatočne neuzavrel resp. neuzamkol vstupnú bráničku do dvora žalovaných, keďže ten si musel byť vedomý tejto svojej povinnosti vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania a keďže aj zo strany ostatných žalovaných bola porušená ich všeobecná preventívna povinnosť. Podľa názoru súdu preto danom prípade neboli preukázané výnimočné dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by žalobkyni náhrada trov konania nemala byť priznaná.

151. O výške trov konania bude rozhodnuté uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v troch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 Civilného sporového poriadku)

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania , proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 Civilného sporového poriadku)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
(§ 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.